

Szentandrási Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1995. június

Ára: 28 Ft

I. évfolyam, 3. szám

PEDAGÓGUSNAP '95.

Sinka József polgármester köszöntője elhangzott június 2-án, az iskolai ünnepségen

**Kedves
Pedagógusok!
Hölgyeim és Uraim!**

Szívből köszöntöm Önöket Önkormányzatunk nevében! Ez a nap az Önöké, Önökről szól. A jelen helyzetben azonban szót kell ejtenünk arról, hogy átalakuló társadalmunk állapota, gazdaságunk teherbíró képessége miatt a pedagógusok helyzete, megítélése az utóbbi időben megváltozott.

Hiszem, hogy ez csak egy átmeneti állapot és rövidesen újra a megbecsült, társadalmilag elismert hivatások közé tartozik majd.

Önök a legszebb hivatást választották. Önök emberéletek meghatározói, a jövő nemzedék tanítómesterei.

A gyermekek számára életre szóló az a néhány év, amelyet az iskolapadban töltenek, meghatározó személyiségükre, életfelfogásukra és sok

esetben az első példaképeket is ezekben az években válasszák maguknak, Önök közül.

Az ember formálása nagy felelőséggel jár, azt

Kérem azt, hogy az érzelmekkel is túlfűtött mai világunkban se felejtsek el azt, amire esküdtek; tegyék azt, amit tenni kell, hisz munkájukra az idők

pád Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet adományozott, Sinka Imréné igazgatónőknek.

Gratulálunk és fogadja szeretettel önkormányzatunk ajándékát!

A Művelődési miniszter javaslatára Arany Katedra Emlékplakettet kapott Fazekas Andrásné óvónő. Gratulálunk! Ő az óvodai ballagási ünnepségen kapta meg kitüntetését és ajándékát.

Végezetül engedjék meg, hogy jelen alkalomból a pedagógusok hölgytagjainak átnyújtsunk egy szál rózsát.

Mindenkinek további jó munkát, erőt, egészséget kívánok!

Sinka József
polgármester

KITÜNTETETTJEINK

(cikkünk a 6. oldalon)

csak megszállottan, hivatástudattal, önzetlenül és nagy szeretettel lehet végezni. A jó munkájuk tükrére és igazi fizetsége az a sok-sok ember, aki kisdidiákból felnőtté válva örök hálával emlékezik az Önökkel töltött évekre.

végtelenségéig szükség lesz!

Nagy örömömmel szolgál, hogy bejelenthetem a Pedagógusnap alkalmából: Érdemes és eredményes munkája elismeréséül a Magyar Köztársaság Elnöke, Göncz Ár-

A Kishegyesi Közösség titkára, Sipos Béla, néhány szóban szintén méltatta a pedagógusok munkáját és a kitüntetett igazgatónőnek átadta a kishegyesiek ajándékát.

Csak egy szál virág...

Csak egy szál virág jutott a Pedagógusnapon azoknak, akik 10 hónapon át fáradoztak a gyermekük között. Ez az egy szál rózsza köszönetként magában rejtette a sok fáradságot, a türelmet, a megértést és a lelkiismeretes munkát. Nincs pénz a szakkörökre, a túlórákra. A megszorítás a kultúrát is, az iskolákat is érinti. S ez szomorú! Nem nyolc órát dolgoznak. Sokkal többet! Éjszakába nyúlóan javítják a dolgozatokat, készítik az óravázlatokat, tanmenetet kell összeállítani... s így sorolhatnám azokat a feladatokat, melyeket a tanítás után még meg kell tenniük. A társadalom őket is nehéz helyzetbe hozta.

„A tanító lelki világát nem papírra írja, hanem az emberi lelkekbe.”

Tudjuk, hogy a jól végzett munka meghozza majd a gyümölcsét. A tanár, a tanító munkája hosszabb távon mérhető fel. Igen nagy az ő felelősségük, még akkor is, ha so-

kan nem veszik észre, vagy nem akarják észrevenni. Gondolunk-e arra, hogy az állandó gond és figyelem, amellyel vigyázza a rábízott tanulókat, kikezdheti idegrendszerüket?... hogy elfáradnak? Egyszemélyben oktatók, nevelők és szülők is. Minden gyermekhez más és más módszerrel kell közeledniük.

Ma sok vezető politikus elfelejti azt, hogy kik jutatták őt arra a műveltségi fokra, amelyen állnak. A pedagógusoktól nem elvonni kellene, hanem tisztességesen megfizetni munkájukat.

Pedagógusnapon elhangzott a köszöntés, kiosztották az egy szál rózsát, s az én fejemben ezek a gondolatok kavargtak. Bízom abban, hogy a Pénzügyminiszter és a Kultuszminiszter fejébe is hasonló gondolatok fognak megszületni!

Óvó nénik, tanítók és tanárok!
KÖSZÖNJÜK A MUNKÁT!

**Szurovecz Vince
plébános**

Elmegyek...

Június 10-én 9 órakor megszólalt az iskola csengője. 47 végzős diák végigjárta a tantermet, s közben énekelték a pap költőnek, Sík Sándornak szép versét:

„Elmegyek, elmegyek, hosszú útra megyek,

Hosszú út porából köpönyeget veszek.”

Búcsúzó gyermekeinket látva Petőfi Sándor A golya című versének sorai jutottak eszembe:

„Szomorodott szívvel láttam gyülekezni

Midőn távoznak:

Miként most eltűnő ifjúságom után,

Úgy néztem utánuk.

S milyen bús látvány volt a házak tetején

A sok üres fészek.

Szellő lehelt rám, sejtés halk szelölője,

Hogy jövőmbe nézzek.”

Majd így fejezte be versét:

„Kívánok szerencsés utat, ha távozol

Legrégibb barátom.”

Elmentek! Ismét elmúlt egy iskolai év. Bezárultak a tudás házána kapui. Az iskolai évvel a 47 diák munkája is befejeződött. A gondtalan gyermeki napoknak vége, az élet újabb feladatok elé állítja majd őket. A családi élet otthonában is változás lesz. Megkezdődik a családi életből való kiszakadás lassú folyamata. Kiröppennek az édesanyai szeretet öleléséből, s megkezdődik lassan az önállóvá válásuk.

Elmentek! Az ismerős gyermeki arcok, mosolyok kiléptek

körünkből. Nem üres kézzel mentek el, hanem tudásban gazdagodva. A nyolc év alatt ki-ki befogadóképessége szerint gazdagodott az ismeretekben és emberiségben. Egy másik életszakasz kezdődik, mely több felelősséget kér és vár tőlük. Új és idegen közösségbe kerülnek. A továbbtanulás a sokszínű világba viszi őket. Az új környezet lehet számukra jó is, de veszélyeket is rejthet. Egyre jobban nő azoknak a száma, akik a keresztény családi életformát tagadják. Növekedőben van a kábítószert élvezők száma is. Veszélyként ott lebeg felettük a túlzott alkohol fogyasztásának a ténye. Megfertőzheti őket a „minden szabad” liberális elv is. Egyre jobban növekszik azoknak a szektáknak a veszélye is, mely szekták átformálják gondolkodás módjukat, kiölik az egyéniségüket, személységüket. S ami a legveszélyesebb, szembefordítják őket saját családjukkal.

Életből vett tapasztalat is mutatja, de a régi igazság is hirdeti a mondást: „Ha valaki végleg becsukja maga után a templom ajtaját, megnyitja maga előtt a veszélyek útját.”

Elmentek, s mi féltő és aggódó szeretettel nézünk utánuk. „Most búcsúzunk és elmegyünk, a mi időnk lejárt” szöli az ének.

„KÍVÁNOK SZERENCSES UTAT...”

**Szurovecz Vince
plébános
kerületi esperes**

Trianonra emlékezve

A trianoni békeszerződés aláírásának 75 éves évfordulója Pünkösdi Vasárnapjára esett. A pünkösdi evangéliumból keressük meg a választ arra, mit üzen ez az egybeesés számunkra?

„Mi akar ez lenni?” - kérdezzük mi is az első Pünkösdi átéltével együtt. A felelet egy szóban foglalható össze. „**Revízió**”. Ezt a szót szomorúan ejtették ki sokan, hiszen fájdalmas volt visszagondolni a „rég” világra. Mások reménykedve mondogatták és a „jelenvilág” helyett álmország határait járták be gondolataikkal. Pünkösdkor pedig örömmel beszélhetünk róla, mert Isten az „új világ” valóságába akar elvezetni Lelke által.

Jézus tanítványai is revízióban gondolkodtak... a régi országot vágyták vissza, és az újra felálló királyságban reménykedtek. Ezért kéri számon a távozó Jézustól: „Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izraelnek?”

Jézus azonban a területi és politikai revízió helyett a Szentlélek revízióját (ellenőrzés, felülvizsgálat, módosítás, átértékelés) ígéri meg.

Mikor lesz ez a megígért revízió? Senki sem tudta a tanítványok közül, de Jézus szavát komolyanvéve várták azt. Alázattal fogadták Isten Lelkét, megengedve Neki, hogy ellenőrizze és felülvizsgálja életüket.

A Lélek pedig **revideálta beszédüket.**

Bábel tornya óta nem érti egyik ember a másikat. Összezavarodott a nyelvünk és az életünk. A bábeli indulatok - nagyravágyás, dicsőség keresés, hatalomimádat - vezettek el Trianonig. A békeszerződést „...a vak szenvedély és a kapzsiság sugallta...” - állítja a független szakember. Azóta sem érti egyik nép a másikat, pedig milyen sokan beszéljük már a másik anyanyelvét? A pünkösdi csoda nem abban állt, hogy tanulás nélkül elsajátították a másik nép nyelvét, hanem hogy úgy tudtak azon a nyelven megszólalni, hogy a másik értette gondolataikat, és nem értette azt félre.

A Lélek **revideálta céljaikat.**

Jézus korában még nincs egy évszázada, hogy a rómaiak megjelentek és megcsönkítették az országot, mely fokozatosan elvesztette önállóságát. Poncius Pilátustól pedig a nemzeti megaláztatások sorát kénytelenek elszenvedni. Pünkösdi hatására pedig már nem országhatárokat akarnak áthelyezni, hanem Isten Országának a határát kiterjeszteni, hogy az ember ne embernek farkasa, hanem végre testvére legyen. Ezért és így szólítják meg még a római jövevényeket is.

A Lélek **revideálta igehirdetésüket.**

Az üzenetük tartalma a régi. Az, amit tudtak és ismertek hallgatóik. Csodák és jelek által Isten igazolta Jézust, mégis hazug módon rágalmazták, Pilátus megzsarolásának révén keresztre juttatták. Tudták azt is - hiszen elég sok pénzt osztottak szét a hallgatásért -, feltámadt a halálból. Szavaik valóságosága mellett megváltozott életük tesz bizonyosságot, így a sokaság már másképp hallja azokat. Személyesen, testre szabottan. Szíven találta őket az üzenet. Más távolról hallgatni az égzengést, és más meghallani, amint a villám arra az épület csap le, amelyikben vagyunk. Sokszor hallottuk Isten haragjának másokra lesújtó villámai zengését. Hiába figyelmeztettek a költő sorai: „Hajh, de bűneink miatt/Gyúlt harag kebledben,/S elsújtád villámidat/Dörgő fellegedben...” A háromnegyed évszázados sebek még ma is nyíltak, elfertőződhetnek de be is gyógyulhatnak. Pünkösdi hetében ketten azért maradhattunk életben Békésszentandrason, mert volt villámhárító azon az épületen, melyben a villám becsapásakor tartózkodtunk. Egyénnek és nemzetnek is adott Isten egy villámhárítót, aki az ő testével felfogta Isten haragjának egyéni és nemzeti bűneinkre sújtó villámát. Őt Jézust az isteni harag felemésztette, de életben marad egyén és nemzet, ha Jézus keresztjének az oltalmába menekül.

Imádkozzuk komolyan a nemzeti imádságot: „Szánd meg Isten a magyart,/Kit vészek hányának,/Nyújts feléje védő kart/Tengerén kinyújtanak...” - hogy a Szentlélek bennünket is **revideálhasson**, hadd legyen részünk végre a kegyelemben és békességben.

**Pentaller Attila
ref. segédlelkész**

SZÁZADIK SZÜLETÉS NAP

Lakodalmak alkalmával sem látott soha akkora vendégsereget a Széchenyi utca Szentendrason, mint június 6-án, Margit néni születésnapján. Bencsik István-né, született Bagi Margit néni ugyanis ezen a napon töltötte be életének századik esztendejét!

Száz esztendő!

Száz év a történelemben is nagy időnek számít: világhatalmak születtek és buktak meg, két óriási háború dúlt fel, és tette évtizedekre keservessé az emberiség életét, nyomorította meg a világot. Száz esztendő alatt a tudomány is hatalmasat fejlődött: földrészeket fenyegető járványokon lett úrrá, elérte, hogy ma már az ember biztonsággal uralja a földet, a tengereket és a levegőt.

Rengeteget számított ez a száz esztendő! Átformálta, jólrosszul gyökeresen megváltoztatót majdnem mindent.

De csak majdnem.

A sok-sok esztendőt, a század terhét a ráncok nem engedik titkolni, és bizony a hallás sem a régi. De szerencsére minket, embereket nem ez jellem. A lényeg máshol van, belül, és úgy hívják: a Lélek. A lankadatlan érdeklődés, a csillogó tekintet, a mosolyt fakasztó kedves, őszinte megjegyzések mind-mind azt mutatják: Margit néni igazából nem fogott az idő!

A test megkophatott, de ő legbelül mindig fiatal maradt.

A száz esztendőnek súlya van, ezt a fizikai terhet elviselni csak erős lélekkel, hallatlan élni akarással lehet. Honnan meríti Margit néni ezt az erőt? Az ünnepségen pár mondatot szolt az életéről. Ha csak a történelmet vesszük is alapul, minden biztonnal jutott neki is rengeteg a szenvedésekből, fájdalomból, és hát mindannyian tudjuk: az élet háborúk nélkül is gyakran lehet keserves. Margit néni

azonban nem panaszkodik, őt a szép emlékek éltetik, erősítik ma is. Szeretett táncolni, sokszor öltre mentek érte a legények. Neveket említ, számára kedves pillanatokat elevenít fel: uralkodik az Elmúlás felett! A szavai-ból, gondolataiból kicsendülő vidámság tiszteletet ébreszt mindenki-ben. Már nem titok, hogy mi élthet egy embert száz esztendeig. Ez és az a határtalan szeretet a hozzátartozók, barátok, ismerősök részéről, ami Margit néni ezen a szép napon is körülvette.

A rokonságon kívül a település szinte minden szervezete, csoportja, munkahelye képviseltette magát a közel száz főnyi köszöntő csapatban.

Margit néni ma az egyetlen olyan szentendrési, aki csak egyházi anyakönyvben szerepel. Első köszöntője a plébánosa, Szurovecz Vince kerületi esperes volt, majd az Önkormányzat képviselőjében Sinka József polgármester adta át jókívánságait és ajándékát. Dr. Olasz Imrét, Margit néni házi orvosát követte az a közel száz főnyi köszöntő sereg, akik még elhalmozták az ünnepeltet ajándékaikkal, jókívánságaikkal.

Tisztelt Asszonyom!

Örömmel értesültem róla, hogy 1995. június 6-án betölti századik esztendejét.

Engedje meg, hogy e nevezetes születésnapján szívből gratuláljak, s kívánjak jó egészséget, boldogságot!

Budapest, 1995. június

Őszinte nagyrabecsüléssel:

Göncz Árpád

Fél ötök felcsendült a Cervinus Rádióban Margit néni hangja. A műsort ő maga is érdeklődéssel hallgatta, immár az új rádió, ami a helyi iparosok ajándéka volt. Közben a vendéglátó rokonság finomabbnál finomabb falatokkal traktálta a köszöntő sereget, majd kigyúltak a gyertyák is a hatalmas születésnap tortán. A köszöntő ezzel a nappal még nem ért véget, mert mint azóta az unokáktól hallotta, még másnap, sőt, harmadnap is jöttek a jókívánságukat kifejezni szándékozók.

Most még én is csatlakozni szeretnék a megkésített köszöntőkhöz, és még egyszer kívánok Margit néni-nek a lapunk, és az olvasó közönség nevében nagyon jó egészséget, sok-sok szépet, jót az elkövetkezendő esztendőkből is!

Tisztelettel.

Regős Mátyás

Köszönjük a kedves megemlékezést, a virágokat, az ajándékokat Szurovecz Vince kerületi esperesnek, a polgármester úrnak, az Öregek Napközi Otthonának, a Háztextília és Mintakártya Kft-nek, az Ipartestületnek, az alpolgármesternek, a Zalka Szövetkezetnek, Oláh Gézának, a Hunyadi János Általános Iskolának, az óvodásoknak, a Városi és Helyi Vöröskeresztnek, Dr. Olasz Imrénének, a békésszentendrési ABC-nek, a Melis pékségnek, a MIKO Kft-nek, a Vas-Fémipari Szövetkezet szentendrési telephelye dolgozóinak, az ÍRISZ virágboltnak, a rokonoknak, jó ismerősöknek, szomszédoknak, a dísztáviratot küldőknek, valamint az itt fel nem sorolt valamennyi kedves köszöntőnek!

A Bencsik család

Cserkészszavatás Szentandráson

Június 5-én avatta új csapatársait a békésszentandrás 542. sz. Szent András cserkészcsapat.

A csapat az ünnepélyes aktus előtt részt vett a Katolikus templomban tartott istentiszteleten, majd átvonultak a Széchenyi és a Szt. László u. sarkán lévő régi iskolaépületbe, ahol jelenleg a csapat otthona is van.

D. Kiss Sándor tanár úr, a cserkészcsapat vezetője a közösen elénekelt himnusz utáni rövid beszédjében külön kiemelte az egyik legfőbb erényt, amit mindig, minden körülmények között meg kell tartani: az igazmondást. Megemlítette János Pál pápa esetét, aki, mikor hazá-

jába, Lengyelországba hazalátogatott, egy alkalommal imádsága során azt köszönte meg az Úrnak, hogy mindig igazat mondhatott.

A kiscserkészek ígértételének és a cserkészek fogadalmának megtétele végén a csapatvezetők átadták és feltették a frissen avatottak nyakendőit, majd az ünnepségen résztvevő vendégekkel közösen elénekelték a Cserkészindulót és a Székely Himnuszot.

A kedves ünnepség a szülők és a karitatív szervezetek jóvoltából egy közös uzsonnával zárult.

Regős Máttyás

A tíz cserkészszótörvény

1. A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazgat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, amelyekkel Istennek, Hazájának és embertársainak tartozik.
3. A cserkész ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkésztestvérének tekint.
5. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

A helyes magatartás:

- ismeri vallását, gyakorolja és aszerint él;
- teljesíti kötelességét a munkahelyén, az iskolában és a cserkészletben;
- odahaza (főleg a szolgálatkészség, a jótettek, a jó modor és az önállóság a cserkész napi kötelessége);
- a cserkészfellépés szabályainak ismerete (pl. az öltözés szabályossága, tisztelgés, pontosság, jó modor, határozottság, tettekkészség, részt vesz az őrs, illetve a csapat életében, többször jelentkezik önkéntes munkára, stb.);
- vezeti a cserkésznaplóját.

Cserkészfogadalom

Én, ... fogadom, hogy híven teljesítem kötelességemet, melyekkel Istennek, Hazámnak, és embertársaimnak tartozom. Minden lehetőet megteszek, hogy másokon segísek. Ismerem a cserkészszótörvényt és azt mindenkor megtartom.

Isten engem úgy segítjen!

Kiscserkész ígéret:

Én, ... ígérem, hogy amennyire tőlem telik hű leszek Istenhez, Hazámhoz és a csapat törvényhez. Iparkodni fogok minden nap jót tenni.

Fogadóóra

Csipai László önkormányzati képviselő minden hónap első keddjén fogadóóráját tart az Ipartestület irodájában, ahol 17-18 óráig várja az érdeklődő lakosságot.

Gyermeknap Csillebércen

A békésszentendrési Diákkör tagjai az idén is hagyományosan ünnepelték a gyermeknapot. A Diákkör a Hunyadi János Általános Iskola egyik gyermekszervezete, tagjai alsósok és felsősök, összesen 240 fő.

A csoport már negyedik éve hagyományosan az országos gyermeknapon vesz részt Csillebércen. Ilyenkor ott 4000 gyerek is összegyűlik, hogy pihenjen, játsszon, szórakozzon.

Péntek délután 3 órakor indultunk, majd 19.30 órakor a békésszentendrési majorettek nyitották a csillebérci programot. A lányok nagy sikert arattak, utána a disco-ban szórakozhatott a 80 fős küldöttség.

Másnap Rácz Péter - az Úttörőszövetség ügyvezető igazgatójának megnyitó szavai után kezdetét vette a gyermeknap program. A szabadtéri színpadon énekesek, színészek, humoristák váltogatták egymást. A főút mellett a kézműves utca, kiállítások, foglalkozá-

sok hívták fel magukra a figyelmet.

A sportpályán egész nap foci és kerékpárversenyek zajlottak, valamint különböző bemutatók (pl.: tűzoltó-, rendőrkutya-bemutató). Ebéd után folytatódott a gyermeknap, melynek az esti fáklyástánc, a tűzijáték, illetve az éjfélig tartó disco vetett véget.

Vasárnap - sokak életében először - a McDonald's-ban reggeliztünk. Délután fél 2-kor érkezünk haza, s a szülők finom ebéddel várták fáradt, de élményekkel teli gyermekeiket. A szentendrési gyerekek nagyon jól érezték magukat, s többen kijelentették, hogy jövőre is szeretnének elmenni Csillebércre.

Utunk támogatója volt Apáti Ferenc, aki a majorettek programjához nyújtott önzetlen segítséget.

Köszönjük!

Rábáné Fazekas Erika

Kísérők:

Fekete-Rekényi János

Kiss Éva

Palotai Gabriella

KÖRTÚRA,

avagy a kihívás folytatódik kerékpáron

Minden idelátogató elragadtatással beszél Szentendrési környékének szépségéről, a Körösök vidékéről. Mi mennyire ismerjük falunk környékét úgy kb. 10-15 km-es körzetben? Hányan jártunk a Darukanyarban, a Csergettyűben vagy a Harangzugban? Mindezek biciklivel alig 1 óra alatt elérhető célpontok.

Megkértem Csikós Gyuri bácsit - akiről köztudott, hogy otthon van vízen, jégen és keréken -, legyen támogatónk, túrázzon velünk, meséljen néhány érdekességet a „nádszálak” vidékéről.

Palotai Gabriella tanárnő röviden csak annyit mondott: „Szívesen megyek veletek, nagyon szeretek biciklizni!” Tehát hárman már vagyunk! Várunk minden olyan tanulót, fiatalot, szülőt, aki egy-egy félnapot kényelmesen kerékezzék velünk, itt a környékünkön, műúton, gáton, vagy földúton. Számítunk a cserkészek részvételére.

4-5 túrát terveztünk, ebéd utáni indulással, este 6-7 óra tájban érkezniük vissza. Ennyi idő alatt 20-30 km-t kényelmesen meg lehet tenni, gyönyörködhetünk a természeti környezet szépségeiben, megismerhetjük jellegzetességeit.

Rajz, fénykép, irodalmi alkotás, növénygyűjtemény, stb. témakörben pályázni lehet az utak során szerzett élményekből. A pályázat nyitott mindenki számára, aki valami érdekességet szeretne elmondani alkotásá(i)val szép Szentendrési-sunkról. A munkákat augusztus utolsó hetében kell leadni az iskolában Molnár Imre igazgató-helyettesnek,

KÖRTÚRA

megjelöléssel. Értékelés a tanévnyitói ünnepségen lesz. Fővédnökünknek sportbarát polgármesterünket, Sinka Józsefet kérjük fel.

A túrák az iskolától indulnak, időpont és túraterv a Kazánház ablakán és a Pergamen papírboltban lesz látható.

Első utunk a Csergettyű mentén a Túrtói holtág vadregényes vidékére vezet. Kompjegy ára 40 Ft oda-vissza összesen. Indulás június 16-án (pénteken) fél 2-kor az iskolától.

Tamási Áron szép gondolatával szeretnénk elindulni:

„Miénk a fény, amit lelkünkbe fogadunk

S a föld, amelyen élünk és meghalunk.”

Jó kerekézést!

Bódi Mária

Nagycsaládosok közgyűlése

1995. május 30-án 17 órakor a helyi Művelődési Házban tartottuk meg első közgyűlésünket, melyen tagjaink a vártnál jóval kevesebben jelentek meg. Nagy örömünkre a meghívott vendégek, Sinka József polgármester, Klenk Józsefné a Szarvasi Egyesület részéről, valamint tiszteletbeli tagként felkért pedagógusaink Csikós György és Kiss Sándorné megtisztelték jelenlétükkel. Részt vett még gyermekorvosunk, Fabó Flóra is.

Rövid bevezető után, melyet Szabó Ferenc vezető ügyvivő helyettes tartott, Kiss Lajos vezető ügyintéző vette át a szót. Rövid önéletrajzi bemutatkozása után beszámolt az eddig eltelt időről. Elmagyarázta a tagoknak az iktatással kapcsolatos jogi kérdelmi tényezőket, mely nem a vezetők hibájából ered. Ezután szólt a szervezésről, melyek egyelőre még csak távlati tervek, elgondolások. Kérte a tagság javaslatát, hozzászólását. Bagi Ildikó gazdasági vezető részletesen beszámolt az egyesület gazdasági helyzetéről. A javaslatok, hozzászólások alatt Klenk Józsefné ötleteket adott, többek között családi vasárnap szervezésére, vetítés, sport, úszás, kirándulás, melyet a nagycsaládosok együtt szervezhetnének meg.

Ezután a vezetőség kérése hangzott el a tagok felé, hogy helysége lenne szüksége az egyesületnek, ahol lebonyolíthatná ru-

ha csere-bere akcióikat és bármilyen kedvezményes árusítási akcióit. Ezt a jelenlévő Juhos Pálné vállalta, családi házuknál megoldható és lebonyolítható az egyesület részére. A Felhívás után (pontos hely, cím, időpont) mindenkit szeretettel várunk a segítség reményében.

Sinka József polgármester és Csikós György felszólalásában újból a biztatásra, összefogásra invitálta a nagycsaládosokat, melyet ezúttal is köszönünk.

Kiss Lajos vezető ügyvivő javaslatot tett a pénzügyi felügyelő bizottság megválasztására Lestyan Goda Mihályné, Kiss Lajos és Hegedűs Zoltánné személyében, melyet a jelenlévők egyhangúlag elfogadtak. A gyűlés végén Klenk Józsefné kérésünkre beszámolt Amerikai útjáról, amely egy Nemzetközi Családsegítő program keretében zajlott. Sok érdekességgel és élménnyel számolt be utazásáról, fogadásáról és a konferenciáról. Az élménybeszámoló végén fotóalbumot mutatott a jelenlévőknek, melyet mindenki nagy érdeklődéssel tekintett meg. Köszönjük beszámolóját és fáradozását.

Cikkeink végén még egyszer kérjük tagjainkat, hogy felhívásunk elolvasása után minél többen jelenjenek meg a megadott címen és időben!

Békésszentendrési Nagycsaládosok Egyesületének vezetősége

FELHÍVÁS!

Felhívjuk a Nagycsaládosok figyelmét, hogy 1995. június 14-ei kezdettel megkezdjük állandó ruha csere-bere akciónkat.

Helye:

Békésszentendrési, Szent Imre. u. 68. sz., Juhos Pálné

Időpont:

minden szerdán 16.00-18.00 óráig.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani...

Nagy Gábor és Nagy György polgárőröknek, hogy ilyen figyelmesek, éberek voltak, s az unokánk utcán felejtett kerékpárját megtalálták, és nagy örömünkre visszakaphattuk a kedvenc kétkerekűt.

Munkájukhoz további kitartást, sikert kívánok!

- Sz -

Hunyadi Nap

Iskolánk ötödször rendezte meg névadójára emlékezve a Hunyadi Napot. Szokásunkhoz híven Szarvas és környéke, valamint a kishegyesi testvérközség bevonásával zajlottak a versenyek.

Az ünnepséget megelőzve május 30-án került megrendezésre az a történelemverseny, amelyen csapatainkon kívül a szarvasi Petőfi Sándor Általános Iskola, Csabacsüd és Kishegyes tanulói (ők a feladatlapot korábban töltötték ki és küldték el) vettek részt. Tavaly a vándorserleget, mely külön erre a célra készült, a Petőfi Sándor Általános Iskola vitte le. Idén sikerült a Hunyadi János Általános Iskola 1. csapatának a kupát visszanyerni, így 1 évig, a következő versenyig, mi büszkélkedhetünk vele.

A Hunyadi Nap további eseményei már a meghirdetett időpontban, június 2-án következtek. Az iskola előtt felsorakozva emlékeztünk Hunyadi Jánosra, valamint Paraszt Lajosra, Békésszentendrési neves tanáregyéniségére. Külön megtiszteltetésként éltük meg, hogy a Paraszt Lajos matematikaverseny helyezetteit a tanár úr unokája, Paraszt Szilvia pénz- és könyvjutalommal díjazta.

Ezután következett a Gyermekünk Jövője Alapítvány jutalmazása, melyen 30 tanuló részesült könyvjutalomban, pénzjutalomban, tankönyv vásárlási kedvezményben.

A majorette-csoport bemutatója következett ezután, majd kézilabda és futball mérkőzések zajlottak a bitumenpályán. A sportversenyekkel egyidőben mutatta be a 8. osztályosokból álló

irodalom szakkör Balogh Géza: Itt járt Mátyás király c. mesejátékát a Művelődési Házban. 12 órakor került sor, a pedagógusnap alkalmából rendezett állófogadásra.

Történelemverseny

I. Békésszentendrési 1. sz. csapata:

Bezerényi Diána 7.a

Győri Andrea 7.a

Sindel Olga 7.a

Víg Rita 7.a

II. Petőfi Sándor Ált. Isk. 1. sz. csapata

III. Petőfi Sándor Ált. Isk. 2. sz. csapata

Különdíj: Kishegyes 1. és 2. sz. csapata

Paraszt Lajos matematikaverseny

5. osztály

I. Sinka Tamás

II. Horváth Beatrix

III. Viszok Péter

6. osztály

I. Patkó Henrietta

II. Galát Gábor

III. Kozák Balázs

7. osztály

I. Lázár Mihály

II. Sinka Dóra

III. Lóránt Demeter

8. osztály

I. Sinka Péter

II. Szécsi Sarolta

III. Kozák Adrienn

Labdarúgás

I. Békésszentendrési

II. Szarvas II. sz. Általános Iskola

III. Kishegyes

A legjobb kapus: Lukács Zoltán (Kishegyes)

A legeredményesebb játékos: Rúza Sándor (Kishegyes)
Szabó Norbert (Békésszentendrési)

A legjobb játékos: Chlebik Zsolt (II. sz. Ált. Isk.)

Kézilabda

I. Kishegyes

II. Békésszentendrési

III. Szarvasi II. sz. Ált. Isk.

A legjobb kapus: Opauszki Erika (szlovák isk.)

A legeredményesebb játékos: Lengyel Emese (Kishegyes)

A legjobb játékos: Sipos Lollita (Kishegyes)

- P -

***

Az előző szám versenyeredményei közül kimaradt:

Csipai Levente 2.a osztályos tanuló területi matematika versenyen III. helyezést ért el. Felkészítő tanár: Dr. Kóczy Miklósné

Gratulálunk!

Tatai László

„Aranyos” pedagógusok

Sinka Imréné, Kati néni a Hunyadi János Általános Iskola igazgatónöje, a Magyar Köztársaság Arany Érdemkereszt kitüntetését vette át a parlamentben Göncz Árpád köztársasági elnöktől, Fazekas Andrásné óvónő pedig a Magyar Köztársaság Művelődési és Közoktatási Miniszterének javaslatára Arany Katedra Emlékplakettet kapott, melyet a helyben szervezett ünnepségen vett át Szentendrési jegyzőjétől.

Az arany fénye rajtuk keresztül egész Békésszentendrést beragyogja, évtizedeken át végzett lelkiismeretes munkájuk méltó jutalmaként.

Színvonalas oktatás, szeretetteljes nevelés, példaadás -

Sinka Imréné szavai, elvárásai ezek. Meg azok is, hogy olvasóvá nevelés, a gyerekekkel együtt megélt mindennapi öröme, a szülőföld megszeretetésének fontossága.

Fazekas Andrásné, Erzsike néni is mindennél fontosabbnak tartja a gyerekek szeretetét, de hozzáteszi: a szülőkhöz is türelmesnek kell lenni! Azt mondja, ezen a pályán csak az tud megmaradni, aki a hivatástudat mellett ezekkel az adottságokkal is rendelkezik.

Nekik sikerült! Hittel, hivatástudattal, szeretettel, türelemmel.

Gratulálunk!

FIGYELEM!

A Hunyadi János Általános Iskola által megigényelt iskolai felszerelések teljes választéka megérkezett a PERGAMEN papírboltba, és folyamatosan megvásárolható!

Vendégeink voltak

Június 1-jén csütörtökön a kora délutáni órákban az utcai járókelők igencsak felkapták fejüket, amikor a Szt. László utcában megjelent egy számunkra szokatlan külsejű autóbussz, idegen szöveggel az oldalán. Ezzel a járművel érkeztek kedves vendégeink - egyik-másikuk talán még nagyon távoli rokonunk is lehet - Kishegyesről. Immár második alkalommal jöttek el a testvér település iskolásai és tanárai - összesen 30-an -, hogy megtiszteljék jelenlétükkel és aktív részvételükkel a Hunyadi János Általános Iskola hagyományos Hunyadi napi rendezvényeit. Tanulóink egy része már a hét eleje óta lázasan készülődött erre a napra. Állandó kérdésekkel ostromolták az iskola vezetőit: Vajon itt lesz-e x? Eljön-e y? Ők voltak azok, akik már közel egy hónappal ezelőtt jelezték, szívesen látják vendégül a családban ismerős vagy ismeretlen kishegyesi társaikat.

A megérkezést követően a nevelői szobában elhangzott rövid köszöntő és egy pohár üdítő után vendégeink jóízűen fogyasztották el ebédjüket a kollégiumi konyhán. Ezután a vendéglátó tanulók és tanárok hazavitték vendégeiket, s ki-ki előzetes terveinek megfelelően töltötte a nap további részét.

Felnőtt vendégeink az estét egy halászlével ízesített baráti beszélgetésen töltötték el a község és az iskola vezetőségének társaságában.

Másnap a Hunyadi Nap gazdag programjában vettek részt gyermek és felnőtt vendégeink egyaránt.

Délben az iskola rajz szaktantermében kedves kis ünnepségre került sor. Ezen Sinka József polgármester úr, dr. Tózsér Zsuzsa jegyző, valamint az időközben megérkezett kishegyesi delegáció vezetője, Sipos Béla, az ottani Helyi Közösség titkára, meleg szavakkal és egy szál virággal köszöntötték a helyi és a jelenlévő vendég pedagógusokat a Pedagógusnap alkalmából. Ezután tárgyjutalmat nyújtottak át Sinka Imréné igazgatónőnek, aki május 31-én Göncz Árpád köztársasági elnök úrtól a Pedagógusnap alkalmából vette át sok évtizedes kiemelkedő nevelő és oktató munkájáért a Magyar Köztársaság Arany Erdemkeresztje kitüntetését. Külön köszöntötték Fazekas And-

rásné nyugdíjba vonuló óvó néni, aki előző nap délután az óvodai ballagáson a jegyzőtől vette át - szintén kiemelkedő munkája jutalmául - az Arany Katedra Emlékplakettet.

Később - a kora délutáni órákban - került sor a Hunyadi napi sportrendezvényeinek díjátadására. Ezután a gyermekek vendégeikkel együtt különféle programokat bonyolítottak. Voltak olyanok, akik vásároltak, olyanok is, akik fürödtek vagy kajakoztak, olyanok is, akik megnézték környékünk látványosságait, a Duzzasztóművet és az Arborétumot.

Felnőtt vendégeinket a polgármester úr részesítette maradandó élményben. Megmutatta nekik csodálatos környezetünket egy bő félórás motorcsónakozással egybekötve.

A napot a tantestület tagjai a vendégekkel együtt egy hangulatos önköltséges pedagógusnapi vacsorával zárták, melyen meghívott vendégként a nyugdíjas pedagógusok is velünk ünnepeltek.

Így virradt fel a szombati nap, amikor is kora délelőtti vendégeink elbúcsúztak, s elindultak haza. Útközben még megtekintették az ópusztaszeri Nemzeti Emlék helyet. Búcsúzáskor elmondták, hogy az ősz folyamán várják a szentendrési akat hivatalos iskolai ünnepükre, s így a viszontlátás reményében köszöntek el.

Abban, hogy vendégeink - elmondásuk szerint - nagyon jól érezték magukat, nagyon sokan segítettek. Az iskola vezetése nevében itt szeretnénk megköszönni minden vendéglátó szülő fáradságát és szívélyes vendéglátását. Köszönetünket fejezzük ki a Körös Tejértékesítő Szövetkezet, az ARGOMEX Kft., a KÖRÖS AQUA Bt., és a Békésszentandrás Kulturális Fejlesztésért Alapítvány segítségéért, és hogy anyagilag is hozzájárultak a vendégek fogadásához, s biztosították a vendég gyerekek közös ebédjeit, uzsonnáit és tízórait, valamint a sportrendezvényekhez szükséges üdítőt.

Külön megköszönjük a HMSE kézilabda szakosztályának, hogy nagyon szűkös költségvetésükből is hozzájárultak a nap sikeréhez, a versenyek díjazásához történő adományukkal.

- mi -

Helytörténeti emlékeink:

Békésszentandrás újratelepülése

A török hódoltságot követően az első telepesek 1719 táján jöttek a Bihar megyei Kabáról és a református vallás követői voltak. Az 1723. évben azoknak a református jobbágyoknak utódai települtek vissza Szentendrásra, kik még az 1703. év körül futottak el a rác csapatok elől. A megtelepült, illetve visszatelepült lakosság 1725-ben meghaladta a 25 családot, akik a megyétől három évi adómentességet kaptak. Már 1722-ben megalakult a református egyház. Első papjuk Liszkay János volt, aki a gyermekek tanítását is végezte. Mivel 1728-ig a török időkben elvándorolt katolikus jobbágyok, illetve ezek utódai nem tértek vissza Szentendrásra, a romokban álló régi rk. templomot a református lakosok elfoglalták és kijavították.

Alig telt el másfél évtized, amikor is az 1742. évben 80 evangélikus vallású jobbágy érkezett a Zólyom megyei Ocsavárról, valamint Hont-, Nógrád- és Trencsén megyéből. A földesúrral, Bárány Rudnyánszky Józseffel meghatározott időre kötötték szerződést. Szentendrát ekkor Klosz Mátyás Békés vármegye alispánja bérelte, de ő további bérletbe adta egy gyulai örménynek, Karácsony Gergelynek. Tehát a most letelepült szlovák anyanyelvű, evangélikus vallású jobbágyok ettől a bérlőtől függöttek.

Ebben az időben a protestáns vallású lakosok törekvése az volt, hogy mielőbb templomhoz jussanak. Az 1700-as években azonban csak királyi engedéllyel építhettek templomot. Így az evangélikusok egyelőre ideiglenes, pacsit falú (faágakból font és sárral tapasztott fal) templomot építettek. A földesúrral (vagy a bérlővel) 1742-ben kötött szerződésük igen rövid lehetett - valószínűleg négy év -, mert a szerződés lejártakor a határsáv ügyében nem tudtak megegyezni. Ekkor a szarvasi evangélikus lelkész Markovics Mátyás volt. A szentendrasi evangélikus jobbágyok valószínű övele tartották a lelki kapcsolatot. Markovics Mátyás azt tanácsolta a földesúrnak, Rudnyánszky Józsefnek, hogy az evangélikus jobbágyait az akkor lakatlanul álló Komlós pusztára telepítse át. Mivel a jobbágyok

nem voltak sorsukkal megelégedve, nem vártak a földesuraság engedélyére, hanem 1746. tavaszán egy éjjel, tanítójuk, Mravik Pál vezetésével elszöktek Szentendrásról, és Komlós pusztán telepedtek le. Ők lettek Tótkomlós megalapítói.

Gyorsan értesültek erről a Tiszafüredről elvándorolni készülő katolikus magyarok, még 1746. tavaszán a letelepülési szerződést báró Rudnyánszky Józseffel megkötötték, és át is települtek Szentendrásra. A szerződés nem csak a telkek mértékét, a határsáv kijelölését (ugyanis a 33 éve itt lakó jobbágyoknak külön telek- és birokhatára volt), illetőleg az egyéb megélhetésre szükséges formulákat tartalmazta, hanem a vallási élettel kapcsolatos meghatározásokat is, vagyis az 1728-tól a református jobbágyok használatában álló régi katolikus templomot a földesuraság, az előző helyzetre hivatkozva (hogy a templomot még a katolikusok építették), visszavette, és a most megtelepült katolikus magyaroknak adta át, akik azt nagy költséggel kijavították. Önálló plébániát 1748-ban szerveztek. A református magyaroknak, az akkor véglegesen eltávozott evangélikusok ideiglenes templomát adta át.

Tehát Szentandrás újratelepülése 1719-től, 1746-ig tartott, illetve véglegesen ekkor fejeződött be.

A községben az úrbéri rendezés 1775-ben volt. Ekkor Szentendrason 154 telkes jobbágy, 62 házas zsellér, 60 nincstelen zsellér, 6 iparos, 1 kereskedő volt. Az összeíráskor 230 házat találtak. Ha a részleteket összeadjuk, 283 családot kapunk, ebből kiderül, hogy 53 főnek nem volt saját háza. Ha a családok számából akarjuk meghatározni az akkori lélekszámot, kitűnik, hogy az 1700-as évek végén Szentandrás lakossága kb. 1100-1200 fő lehetett.

Végül egy utolsó adat: ugyan ebben az időben a művelt határ 27.520 kishold volt.

Szabó Imre

Felhasznált szakirodalom:

Haán Lajos: Békés megye hajdانا 1858

Dr. Karácsonyi J.: Békés vármegye története 1896

ISKOLÁINK TÖRTÉNETE

A békésszentendrési iskolák története 1940-ig

Reményik Sándor

Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.

De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:

Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.

De nem halljátok soha többé
Isten igéjét magyarul?!

S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!

Na hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,

S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlok-
kom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászzkodnia.

Csak nektek ajánlgatják
templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?

Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.

Kicsi fehér templom-padok-
ba

A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A kereszténység felvételével a kötelezően előírt templomok, kolostorok mellett, iskolák is működtek.

A középkori magyar művelődésben meghatározó jelentőségű a 996-ban alapított Szent-Márton-hegyi kolostor, amely 1823-tól Pannonhalma néven ismert. Innen indult el a magyarországi irodalom, történetírás. Az első magyarországi iskola itt kezdte el működését.

Békés megye igen távol esett Szent-Márton-hegytől. Itt az iskolák működéséről jóval később találunk írásbeli emlékeket.

Még a XV. században is alig lehetett iskolát találni Békés megyében. Bár később a falu plébánosainak, kántorainak kötelességük volt az ifjúság nevelése, így a templom melletti lakásukban, vagy a szabad ég alatt végeztek némi oktatást.

Az első iskolák a megyében Gyulán, Békésszentendrén és Békésen működtek, ahol már írást, olvasást, számolást, levelezést, földrajzot is tanítottak.

Békésszentendrén valamikor mezőváros volt, s nyomokat találni arra, hogy a XIV. század végén már rendes iskolája működött.

1596-ban a török seregek teljesen elpusztították, de újra népesült, s 1666-ban az itt lakó reformátusok papja, az akkori református szokásoknak megfelelően egyúttal a tanítói tisztet is betöltötte.

A település 1698-ban ismét lakatlannak van feltüntetve. A református és unitárius hitközösségek nagy gondot fordítottak a nép oktatására és majdnem minden hitközösségben állítottak iskolát, melyben vagy a lelkészek, vagy külön tanítók tanítottak. Ahol iskola-terem nem volt, ott a lelkész-tanító oktatta a lakásán a gyerekeket.

A református iskola

1666-ban a faluban lakó reformátusoknak Szokolay János volt a papjuk, aki egyúttal a tanítást is ellátta.

1719 táján a faluba Kaba községből református emberek költöztek, akiknek 1722-ben már papjuk is volt, Liszkay János. Ő tanította a gyerekeket is.

Tehát a református iskola az újratelepüléssel egyidőben keletkezett.

1744-ben a reformátusoknak a tanítója Ölyvedy András volt.

A református hitközösség iskolájában csupán olvasást, írást, hittant és egyházi énekeket tanítottak, igen szűk keretek között.

1756-ban már Munkácsi János volt a falu tanítója. 1863-ig egy, azután pedig két tanítója volt ennek az iskolának, melybe az 1931/32-ik tanévben 151 mindennapi tanköteles járt.

A római katolikus iskola

A római katolikus vallású lakosság tömegesen 1746-ban telepedett le Szentendrén. Két év múlva már papjuk is volt, s ugyanebben az évben szervezték meg iskolájukat, melyet Mrena N. tanítóra bíz-
nak.

Tantermeik száma hét, melyben az 1931/32-es tanévben 546 mindennapi tankölest oktattak.

Az evangélikus iskola

Egy ideig az ág. h. evangélikusoknak is volt a falu belterületén iskolájuk, de ez 1746-ban megszűnt. Az idetelepült ág. h. evangélikusok nem voltak megelégedve sorsukkal, s egy éjjel Mravik Pál tanítójukkal elszöktek innen, s Tótkomlóson telepedtek le. Jóval később a furugyi iskolát alapította a szarvasi evangélikus egyház.

D. Kiss Sándor

Köv. rész: A békésszentendrési iskola története az államosítás előtt és után - az államosított egyházi iskola

Ismét a nyugdíjasokról

A Nyugdíjasok Érdekvédelmi szervezetének Békésszentendrési Csoportja 1995. május 31-én tartotta első közös összejövetelét.

Az aktivitás igen nagy volt, a tagság 90%-a volt jelen. A meghívottak közül a polgármester és a jegyző más irányú elfoglaltsága miatt nem tudott részt venni, de örömmel vettük a Szarvasi Vezetőség két tagjának megjelenését. Hasznos információkkal és tanácsokkal láttál el csoportunkat, amit megköszönünk nekik.

Megválasztásra kerültek a bizalmiak, akik segítik a 3 tagú vezetőség munkáját tagszervezésben és információk közvetítésében.

Felhívással fordulunk a szentendrési vállalkozókhöz és magánszemélyekhez: amennyiben anyagi lehetőségük engedi, támogassák a nyugdíjasok érdekvédelmi szervezetét.

A polgármester úr is ígéretet tett az anyagi támogatásra, de sajnos tudjuk a képviselő-testület anyagi lehetőségei igen szűkre szabottak, ezért számunkra az is nagy segítség, ha helyiséget biztosít (fűtés és világítás sem olcsó már), ezért külön köszönettel tartozunk.

Amennyiben anyagi támogatással szeretnének hozzájárulni a nyugdíjasok támogatásához, a Takarékszövetkezet szentendrési fiókjában az alábbi számlaszámra lehet a befizetést teljesíteni: 269-98387-2303. (A befizetett összeg az adóból levonható.)

Köszönettel veszünk bármilyen kis összeget és reméljük, hogy felhívásunk eredményes lesz.

Várunk minden érdeklődőt, nyugdíjat és pártoló tagot kedden de. 9 órától 11.30 óráig az irodánkban.

Jó egészséget kívánunk!

Vezetőség

AHOL A BÉKÉSSZENTANDRÁSI GOLD BIER SZÜLETIK

Első és mostanáig utolsó, sörgyártással kapcsolatos élményeim a Sörgyári capriccio című, ha jól emlékszem csehszlovák filmről merítettem. A filmbéli sörgyár méretei, a hatalmas rézüstök képe sokáig meghatározta a sörkészítésről alkotott elképzeléseimet. Ezért is furcsállottam annak idején a dolgot, amikor azt hallottam, hogy a Rózsa presszó új tulajdonosai az épületben sört akarnak főzni. A számítástechnikában, a chippek világában lehet bűvészkedni a miniatürizálással, de hogy hogy lehet egy sörgyárat lekicsinyíteni és egy nagyobb lakás méretű térbe telepíteni, azt el nem tudtam képzelni.

A napokban aztán úgy gondoltam, kapcsolom a kellemeset a hasznossal: a nyárral induló sorszezon kezdetekor készítek egy cikket a főzről, és egyúttal kibővítem az ismereteimet is.

- Mintegy 3 évvel ezelőtt, kifejezetten egy sörfőzde létesítésének gondolatával vásárolta meg az AGRO-FLOTT Bt. az épületet az ÁFÉSZ-től - kezdett az üzem történetébe Dinya Vendel üzletvezető, aki szívélyesen fogadott, mert mint mondta, nem csak nekem hiányosak az ismereteim a sörfőzés tudományát illetően. - Általános

általunk kikísérletezett arányban keverjük egymással. Ez adja a Békésszentandrás Gold Bier sajátos zamatát.

- Saját recept szerint főznek?

- Igen, hiszen a piac megkívánja, hogy az itteni ízlésnek leginkább megfelelő ízt produkáljunk.

- Hogyan határozták meg ezt az ízt?

- Hosszú kísérletezések, és széleskörű közvéleménykutatás után, immár másfél éve döntöttünk úgy, hogy a jelenlegi íz a megfelelő a fogyasztók visszajelzései alapján,

keresztül átalakítja a víz kémiai szerkezetét és megfelelő sör alapanyagot produkál. Az átalakított vizet egy UV sugárával kezeljük, ez elpusztítja az esetleg még előforduló baktériumokat is. Ezt a kezelt vizet nem csak főzéshez használjuk fel, hanem ezzel takarítjuk, mossuk az egész üzemet is.

- Olyan, mint egy patikában...

- Pontosan! A higiénias szempontok nagyon fontosak, ha nem a legfontosabbak! Sokan azt gondolják, hogy a sörgyártás egy piszkos, gusztustalan munka, pedig ez

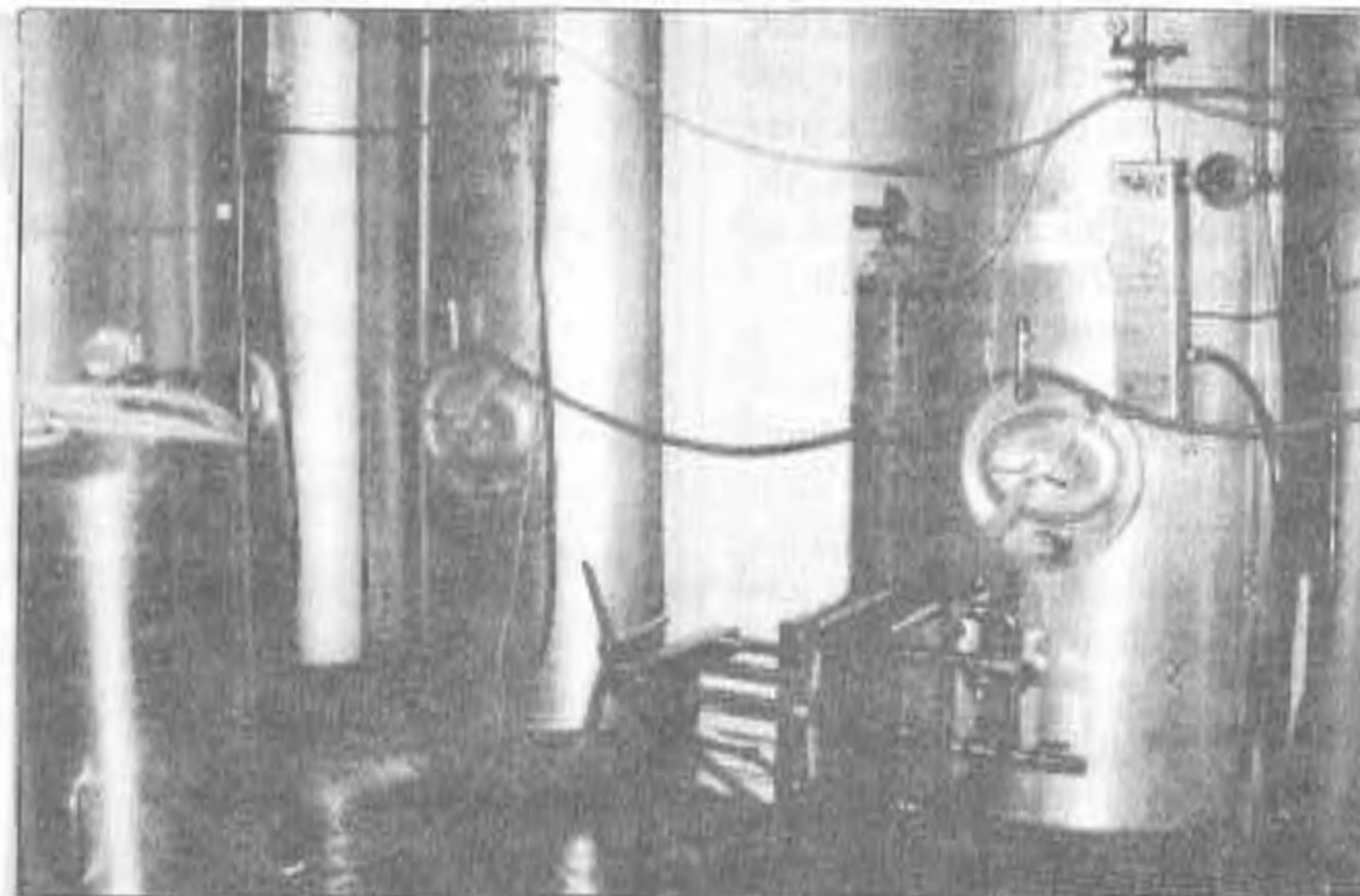
hentes szakaszban történik az úgynevezett pelyhesedés, ami azt jelenti, hogy jó minőség esetén féltényelmi feltételekben kiül a komló a főzet tetején.

A következő fázisban egy hűtőrendszeren keresztül gyorsan lehűtjük az anyagot 12C-ra, és hozzáadjuk a sörélesztőt. Ekkor már az erjesztőtartályban, 14C-on erjed az anyag. Az erjedést oxigén hozzáadásával indítjuk. A folyamat során tartani kell a hőmérsékletet. 8-9 napon keresztül diagramot vezetünk a folyadék Balling fokáról (B). Amikor a B 12-ről 2-re csökken, és a diagram már 36 órája vízszintes egyenest ad, akkor mondjuk, hogy „leérett” a sör.

- Lehet fogyasztani...

- Nem, mert finomítás még hátra van. Átkerül a sör az úgynevezett ászok térbe, ahol 4-5-on tárolva 10-12 napig „nemesedik”. A folyamat indításától számítva tehát már a 20-21. napnál tartunk. Ekkor a sört még kovaföldes szűrőn és steril papíron átszűrjük, és tulajdonképpen itt a vége: 24 órán belül lehet kifejteni hordókba, palackokba, lehet fogyasztani.

- Egészségünkre! Mennyi sör készítésére van kapacitása az

Az ászok tér

tehát ezt kell gyártanunk.

- Milyen ez az íz?

- A Békésszentandrás Gold Bier speciális zamatú, a hagyományos söröknél lágyabb ízű világos sör.

- Ezt a jellemző ízt tehát elsősorban a komló határozza meg. Mi szükséges még a sörhöz?

- Szükség van még sörélesztőre, ami szintén speciális minőségű, a környéken ezt a fajtát csak mi használjuk. Svájcban hoztatjuk repülőgépen. Meghatározó szerepe van a negyedik alapanyagának, a víznek is a sör minőségét illetően. A szentendrasi víz nem alkalmas a főzésre, a vizet nem csak tisztítanunk kell, de a kémiai szerkezetét is alapvetően át kell alakítanunk. Erre szolgál az a speciális, a szakirodalom szerint jelenleg a legkomolyabb minőségű víztisztító, ami egy ioncserélőn

nem így van. Nemrég egy hölgy látogatott hozzánk, és nagyon nagy meglepetés érte: azt hitte, hogy itt majd derékig érő malajt, visító patkányokat talál...

- Miből áll maga a sörfőzés?

- A sörfőzés tulajdonképpen egy fázisa csak a sörkészítés folyamatának, ami egyébként komoly szakértelmet, odafigyelést igényel. A Gold Bier sör minőségének egyik óra a technológusunk, Pékár Mihály, ő felügyeli azokat a folyamatokat, amelyekkel most megismerkedünk. A főzés a reggeli cefrézéssel indul: a maláta különböző, meghatározott hőfokú vízbe kerül, így hőkezeljük. Ezután átfejtjük a szűrőkádba, ahol a maláta leül a kád aljára. A színlet visszaszívjuk, kilúgozzuk, majd 100C-ra felforraltva hozzáadjuk a komlót. 1-1,5 óráig forraljuk, majd lekapcsoljuk a főzöt. A pi-

Pékár Mihály ellenőrzi a főzést

tapasztalatunk, hogy az emberek a sörgyártás alapjait sem ismerik, sok dologról egészen téves elképzelések vannak. Ezért is örülünk, ha a lapon keresztül némi ismeretet nyújthatunk a munkánkról.

- Akkor talán kezdjük az elején! Mi a sör alapanyaga?

- Az alapanyagokat a kiszerelt sör címkéjén feltüntetjük, de érdemes néhány szóval kiegészítenünk a felsorolást. A maláta tulajdonképpen tavaszi kétsoros pirított sörárpa, melyet Szlovákiából importálunk. A komlót három helyről, Németországból, Ausztriából, Csehországból szerezzük be, és az

Dinya Vendel üzletvezető

üzemnek?

- A maximális napi kapacitásunk 1.300 liter, de mindig a piac mennyiségi igényei szerint főzünk. A palackozás és az árutertítés is eszerint változik: nyáron többnyire hordják. Csajka, kulacs, szájkosár, minden előfordul, amiben vinni lehet a sört. Ez a szezon, elsősorban az üdülőkre épül. Télen viszont palackozni, szállítani kell, és a termelés is jelentősen lecsökken. Azért lassan, de épül a téli piacunk is: a nyaralók messzire elviszik a jó hírünket. Ma már Szegedre is hordunk árut.

A Békésszentandrás Gold Bier elindult hódító útjára!

FIGYELEMI

Rendezvényekre, lakodalmakra hűtős csapoló berendezést tudunk biztosítani hordós kiszerelesű sörünkhöz! Érdeklődni a helyszínen lehet!

KÖLTÖZIK AZ ARGOMEX

A 4 éves Kft. „kinőtte” magát

A békésszentendrési ARGOMEX Kft-vel a kapcsolatom régi keletű, mondhatni, hogy a megalakulásától ismerem a céget. Mint témákra vadászgató újságíró tévedtem arra 1991-ben, amikor Kozák János építészmérnök cége megszületett. A napokban hasonló szándékkal jártam arra, mert az ARGOMEX-nél mindig történik valami.

Meglepetésemre a régi bútor- darabok közül már csak egy polcot és Kozák Jánost találtam ott, és az utóbbi is éppen menni készült.

- Csődbe mentetek? - kérdeztem, mert ugye az újságíró fantáziája már csak ilyen korlátozott.

- Költözünk - mondta Kozák úr - kitelepítjük az üzemet és az irodát is a bemutatóterem mellé. Hála Istennek, kinőttük ezt a helyet.

- Nem sok időt töltöttetek itt - gondolkodtam hangosan a kandalló hűlt helyére nézve. Azt a kandallót mindig irigykedve néztem. Amikor Muki, azaz Matúz Jancsi télen rendszeresen befűtötte, arrébb kellett ülni, úgy pirított. Az üvegajtós tüztér látványa és az izzó fáhasábok illata nagyon kellemes légkört, hangulatot teremtett. Na, ennek vége!

- Azért négy év csak eltelt - mondta a cégvezető, érthető módon egészen más szemszögből nézve a dolgokat.

4 év! Valóban annyi. Még néhány szót váltottunk, és meg egyeztünk egy időpontban, amikor Kozák János az újság számára összefoglalja ezt a négy évet egy interjú keretein belül. Mérföldkő ez a költözés a kft. történetében, és úgy érezte, mivel a cég egyike azoknak a jól működő vállalkozásoknak, amelyek Békésszentendrész jó hírét messzire elviszik, megérdemli a lakosság figyelmét.

- A vállalkozás 1991-ben, 2 magánszemély 50-50%-os társulásával jött létre német-magyar kft-ként, mert a társam német állampolgár volt - kezdte a cég történetének ismertetését a legközelebbi alkalommal Kozák János.

- Kezdetben épülettervezéssel foglalkoztunk és megkezdtük a falburkoló kőlapok gyártását.

- Ma ez lényeljezi a céget, ez a fő profilja.

- Igen, ma már elmondhatjuk, hogy jelentős sikereink vannak a

kőlapok gyártása terén, de nem volt könnyű ezt a sikert elérni, hosszú négy év volt ez.

A kőlapok gyártásának beindításához semmilyen gyártástechnika nem állt a rendelkezésünkre. Ezt az anyagot ugyanis sem akkor, sem azóta nem gyártja senki más az országban. Az anyagösszetételt, a gyártás folyamatát nekünk kellett kikísérletezni, a fogásokat, trükköket kitalálni. Az igazi problémát nem is ez jelentette, hanem az, hogy az előzőekből fakadóan teljesen ismeretlen volt a kifejlesztett termék a piacon. Tetszett a közönségnek, de úgy viszonyultak hozzá, mint az indiánok a rádióhoz: tetszett is, de bizalmatlanok is voltak az új anyaggal szemben, és nem merték a gyakorlati rendeltetésének megfelelően alkalmazni. Meg kellett nyernünk a bizalmat, és áldozatok árán bizonyítani a létjogosultságunkat az építőipar pi-

A mezőtúri tornacsarnok tetőszerkezete

acán. 1992-ben szerepeltünk először a tavaszi BNV-n, ez volt az első nagyobb bemutatkozásunk, de azóta is jelen vagyunk minden őszi BNV-n és tavaszi CONSTRUMÁ-n. 2 és fél éves kemény munkánkba, rengeteg pénzbe, időbe és fáradságunkba került, míg '94 közepe, vége felé megjelentek az első nagyobb, konkrét megrendelések. Ez volt a mi „hőskorszakunk”!

A kőlapgyártás, ami ma a fő profilunk, annak idején, '91-ben mindössze néhány száz m² termék legyártását jelentette. '92-ben már 1.500-2.000 m²-t sikerült a piacra vinnünk, és ez a

szám '93-ban 5.000-re, '94-ben pedig közel 10.000 m²-re nőtt.

- Az idén mire lehet számítani? Tudtok tervezni?

- Van tervünk, ami az eddigi tendenciát tekintve reálisnak tűnik. Eszerint az idén közel 20.000 m² kőlapot szeretnénk gyártani és forgalmazni.

Az új telephely

- Színbén, formában hány féle lapot gyárt a cég?

- Három forma variációnk van: az ANTIK, a CLASSIC és a ROMANTIC. Ezek mindegyike három színben, anyagában festve kapható. Összesen tehát 9 variációból választhatnak a megrendelők. Különleges igény esetén még egyedi megrendeléseket is ki tudunk elégíteni, de természetesen nem színekártya alapján.

- Kandalló. Hogyan kerültek kapcsolatba a kandallókkal?

- 1992. tavaszán vettük fel a kapcsolatot egy törökszentmiklósi kandallógyártó céggel, és az ő betéteik, valamint a mi burkolóanyagaink kombinációja alapján kezdtünk a közös gyártásba és forgalmazásba.

- Megvalósultak az elképzelések?

- A több éves tapasztalat alapján azt mondhatom, hogy igen. Ezekre a tetszetős, hangulatos, 8-10 kW teljesítményű kandallókra elsősorban a kisebb lakások és nyaralók tulajdonosai mutatnak érdeklődést, hiszen ezeken a helyeken a központi fűtés szerepét teljes egészében átveheti.

- Mennyiben felel meg a tüzeléstechnikai előírásoknak? Mi-

lyen átalakításokat kell végezni a meglévő kéményen?

- A mi kandallóink különleges kürtőméretet nem igényelnek, a legkisebb szabvány méretű kéménybe is beépíthetők. Maga az építés is egyszerű, a helyszínen bárki felépítheti az előre gyártott anyagokból, mindössze néhány

órás munkát igényel. Összeszerelés után azonnal beüzemeltethető.

- Milyen árban vásárolhatók?

- Konkrét árat most nem mondanék, hiszen a mai gazdasági viszonyok között felelőtlenség lenne, bármikor változhat. Egyébként pedig három féle, megjelenésében és árban különböző kandallót gyártunk: a PILIS, a BAKONY és a MÁTRA fantázia nevűeket. Van azonban egy közös jellemzőjük: a piacon lévő hasonló termékekhez képest nagyon mérsékelt az áruk. A kooperáció keretében kerti grilleket is készítünk, ezekről is elmondható, hogy nagyon esztétikusak, összerakhatók és kedvező árfekvésűek.

- A harmadik profilt, az építőanyag kereskedelmet mikor vette tevékenységei közé a cég?

- 1994. szeptemberében kezdtünk komolyabban foglalkozni az építőanyag kereskedelemmel, ezen belül a különböző nemesvakolatok, ragasztási rendszerek, csemperagasztók és fugázók, a kivitelezést jelentősen megkönnyítő és meggyorsító speciális anyagok forgalmazásával, és az ezek felhasználását megkönnyítő szaktanácsadással. Ezek az anyagok

többségünkben ismeretlenek a mai építőiparban, pedig használatukkal számos, eddig megoldhatatlannak tartott problémát lehet kezelni.

- Tudnál valamilyen példát mondani?

- Ilyen pl. a folyékony fólia. Ez az anyag a durva vakolatra felkenve néhány óra alatt térhálsodó, és a gumikesztyűhöz hasonló felületet hoz létre. Erre azonnal ragasztható csemperagasztóval a burkolat. Ez az anyag fagyálló, így lábazatok esetén is kiválóan alkalmazható.

- A tervezéssel még ma is foglalkoztok?

- Igen, ma is élő tevékenysége a vállalkozásnak. Ez a tevékenység biztosította kezdetben a cég pénzügyi hátterét. Ma is tervezzük cégek és magánszemélyek számára egyaránt kisebb-nagyobb munkákat. Egyik ilyen nagyobb munkánk a mezőtúri általános iskola tornacsarnokának a ragasztott fa tetőszerkezete, aminek tervezése a mi munkánk. Megemlíteném továbbá a szarvasi főutcán most épülő panzió tervét. Ezekon kívül sörfőzőket, vendéglátóipari egységeket is terveztünk.

Regős Mátyás

Terv: ARGOMEX-nyaraló a Körösparton

Megnyílt

a KORR-NIX Bt.

Bútorüzlete Békésszentendrén!

Hagyományos és modern anyagokból készült, használt német szobai és konyhai bútorok, kiegészítők garnitúrákban, vagy egyedi darabonként, júniusban is még bevezető áron kaphatók a Fő út 53. szám alatt!

A KORR-NIX Bt. új üzletében állandóan bővülő készlettel várja a kedves vásárlókat hétköznap 8.00 - 17.00 Óráig, szombaton 8.00 - 12.00 óráig.

- Jelenleg folyik valamilyen nagyobb beruházás tervezése?

- Igen, most Óbudán, egy volt szovjet katonai laktanya átalakításának statikai tervét készítjük.

- Ebből a négy tevékenységi körből áll tehát ma az ARGOMEX profilja. A négy év alatt változások történtek a munkatársakat illetően is.

- Ma már a cég nemzetközisége megszűnt, a vállalkozás kizárólag magyar magántulajdonban van. Jelenleg 13 alkalmazottal dolgozunk. A kezdetekhez képest folyamatosan bővültünk, így nőtt a területi igényünk is. Ezért szükséges átköltöztetnünk a közlapyártó üzemet és az irodát is a már régebben megnyitott építőanyag-kereskedelmi mintaboltunk mellé.

- Hol található pontosan az új székhely?

- Békésszentendrén és Szarvas között, a 44-es útról a 72-es km kőnél kell lefordulni a telepre, amely régebben mezőgazdasági központ volt. A telepen szívesen látjuk nem csak a vásárlókat, hanem az építőipari újdonságok iránt érdeklődőket is!

VAGYONVÉDELEM

5540 Szarvas, Malom u. 5/4.

Telefon/fax: (66) 313-603

Rádiótelefon: (20) 313-603

Vállaljuk:

Elektronikus és mechanikus vagyonsvédelmi rendszerek tervezését, szerelését, karbantartását!
Riasztóközpontok Mozdásérzékelők
Üvegtörés érzékelők Kaputelefonok
Video figyelő- és rögzítőrendszerek kiépítése a tervezéstől a beüzemelésig garanciával!

Referenciáink:

IBM, TOSHIBA, SHELL, KONTRAX, READER'S DIGEST, MŰSZERTECHNIKA, HILTI székházak, irodaházak, vagyonsvédelmi rendszereinek tervezése és kivitelezése.

EXTRA KÍNÁLATUNK: Tegye kényelmesebbé életét! Automata kapunyitók, garázkapuk, automata öntözőrendszerek segítségével IDÓT és ENERGIÁT takaríthat meg! A GARANCIA VAGYONVÉDELEM ingyenes szaktanácsadással és tervezéssel várja a kedves ügyfeleit!

KÉSZEN ÁLLUNK A NYÁRRÁ!

Felkészülve várjuk a strandolni vágyókat!
Üzletünkben medencék, úszógumik, matracok, napszemüvegek és egyéb strandcikkék széles kínálatából választhat!
Tekintse meg választékunkat a Szt. László u. 7. sz. alatt!

Szeretettel várja kedves vendégeit
a **PERGAMEN papírbolt!**

A békésszentendrési Ipartestület
Fő út 16. sz. alatti épületében
60 m²-es területű helyiség

bérbe kiadó.

Érdeklődni lehet:

312-388-as telefonon kedden és pénteken
5 órától 7 óráig, vagy személyesen
ugyan ezen időpontban, **Bobvos Jánosnál**
és **Horváth Sándornénál július 4-éig.**

25 éves a Gondozóház

1970-ben az akkori tanács döntése nyomán az egykori vízmű Széchenyi utcai épületében megalakították az Öregek Napközi Otthonát. Akkoriban, különösen faluhelyen, bizalmatlanok voltak az emberek az ilyen típusú intézmények iránt. Felvilágosító munkára, szó szoros értelemben vett toborzásra volt szükség, hogy az első lakókat megnyerjék. Szécsi Andrásné és Csonka Pálné azokban az időkben házról házra járva keresték fel az intézmény által nyújtható ellátásra szoruló idős embereket, hogy meggyőzzék őket: érde-

velük, szerető gondoskodással körülvenni azokat, akikkel a társadalom a mai rohanó életritmusa

lut, és ellátta a házigondozottakat, majd innen ment nyugdíjba; Kugyela Mihálynét, aki egykor a

Az intézményvezető asszony rövid beszédében megemlékezett a 25 évvel ezelőtti alakulásról, és az azóta eltelt időszak fontosabb eseményeiről. Megköszönte a gondozottak nevében is azt a sok és áldozatos munkát, segítséget, amit az eltelt időszakban az otthon kapott az egykori vezetőitől, dolgozóitól, a falu tanácsától, majd önkormányzatától. Köszönetet kaptak a munkájukat egykoron és ma támogató intézmények, üzemek, társadalmi szervezetek, a Vöröskereszt. Külön köszönetét fejezte ki Virág Sándorné a gondozottak

mellett már nem tud foglalkozni.

Június 8-án erre az eltelt negyed századra emlékeztek ünnepélyes keretek között az otthon lakói és dolgozói, valamint a meghívott vendégek. Virág Sándorné intézményvezető köszöntötte a jelenlévőket: Sinka József polgármestert; az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal képviselőjében megjelenteket; dr. Olasz Imrét, az otthon

Virág Sándorné az ÖNO vezetője

mes bizalommal lenniük az új lehetőség iránt. A munkájuk eredményes volt.

Azóta 25 év telt el. A 20 fő ellátására képes otthonból mára a Kálvin utcában 150 férőhelyes Gondozóház nőtt ki. Az eszközök, a lehetőségek és körülmények nagyon sokat változtak, de az eredeti szándék továbbra is változatlan: segíteni a rászorulóknak, kellemesebbé és szebbé tenni az idős emberek életét, törődni

orvosát; Gugolya Péterné egykori gondozónőt, aki sok-sok éven át járta a fa-

Szarvas Városi Tanács VB-nek a szociális főelőadójaként rengeteget tett az otthon létrehozásáért; az általános iskolás gyerekeket, akik Palotai Gabriella tanító néni vezetésével műsorral készültek a jeles eseményre; Szécsi Andrásné, aki 25 évvel ezelőtt az intézmény első vezetője volt; végül, de nem utolsó sorban köszöntötte az otthon lakóit, a bejárókat és az otthon dolgozóit.

nevében a jelenlegi önkormányzatnak azért, hogy a mostani nehéz körülmények ellenére sem mond le a Gondozóház üzemeltetéséről, holott ezt már számtalan más településen más önkormányzatok megtették.

Az igazgatónő ünnepi beszédét az iskolások irodalmi műsora követte, majd egy finom ebédre látta vendégül az ünnepség résztvevőit a Gondozóház.

Regős Mátyás

Kultúrházi Esték

Ezzel a címmel tartotta meg első alkalommal a szentendrési MDF szervezete hagyományteremtőnek szánt kulturális programját május 30-án este a Művelődési Ház emeleti klubszobájában.

Az első alkalommal az est vendége id. Gázsó Ferenc, volt művelődésügyi államtitkár és fia, ifj.

Gázsó Ferenc újságíró, a Mai Nap című lap főszerkesztője volt.

Kozák János szavai indították a programot, amelyet tulajdonképpen nagyon nehéz volna műfaj szerint pontosan behatárolni. Talán így utólag baráti vendéglátásnak és beszélgetésnek lehetne nevezni. Kozák úr elmondta, hogy az est megszervezésének okai vannak, de különösebb aktuális apropója nincs. Már korábban felvetődött az ötlet, hogy pártoktól, politikától függetlenül, lakossági, baráti társasági szinten el kellene indítani, teremteni kellene egy olyan lehetőséget, melyen keresztül élő kapcsolatba kerülhetne a település az innen elszármazott, de érzelmiileg Szentendrához is kötődő emberekkel. A szervezés másik motivációja az a felismert tény volt, hogy az önkormányzat csupán önmagában, a mögötte álló spontán „lakossági önkormányzat” nélkül nem igazán tudja a feladatát ellátni. Megfogalmazódott tehát az igény a település jelenéért és jövőjéért tenni akaró, felelősséget érző emberekben, hogy alkalmanként összejöve kicseréljék gondolataikat, véleményeiket, felajánlják ötleteiket, lehetőségeiket a köz szolgálatára.

Ezen elképzelések és igények eredménye volt ez a május 30-ai este, ahol kötetlen formában, többféle témában folyt a beszélgetés.

Id. Gázsó Ferenc a hozzá közel álló témákról, a kultúráról, az oktatásról, az ország jelenlegi szel-

lemi kapacitásáról beszélt. Az utóbbi területet illetően említette azt a sajnálatos tény, hogy bár mindenki tudja, hosszú távon a legjobb befektetés a szellemi tőke gyarapítása, mégis egyre nehezebb feltételek mellett lehet magát a tudást megszerezni. Nagyon sajnálatos az a tény is, hogy az értelmiség jelentős részénél a meglévő

tudás, szellemi tőke nem konvertálható, nem átváltható. Jellemző tendencia az is, hogy proletarizálódik az értelmiség. A szellemi tőkéhez, a meglévő tudás korszerűsítéséhez, vagy csak az értékmegőrzéséhez is anyagi tőkére van szükség, ezt pedig az értelmiség 25%-a már eddig sem tudta megszerezni. A művészeteket illetően is ez a helyzet.

Felvetődött a kérdés, hogy a felelős posztokon, szaktárcák élén miért nem szakemberek ülnek. A válaszadó nem csodálkozott, mert a dolog közismert tény: az igazán nagy tudású emberek tőle távol áll a politikusi ambíció, nincs érzékük a politikához. Ebből adódik az a furcsa helyzet, hogy a munka és életkörülményeiket olyanok befolyásolják szakemberként, akik gyakran gyakorlati szakemberként nem tudtak jeleskedni...

Szó esett még a családkorról, a gyermekek bizonytalan jövőjéről, az ifjúság céltalanságáról is.

Magáról Békésszentendréről, az itteni körülményekről és lehetőségekről is szó esett, de, miként az ország válságát nem, úgy a helyi problémákat sem sikerült ott és akkor megoldani. A vélemények, érvek és ellenérvek megismerésével azonban talán egy lépéssel közelebb jutottunk hozzá. Végül is ez volt a cél, és az, hogy a kezdeményezők követőket találjanak, hagyományt teremtsenek. No, meg hogy egy jót beszéljünk!

Regős Máttyás

A Művelődési Ház programjából:

Június 30-áig látható a Szanazugi gyermek képzőművészeti alkotótábor kiállítása.

Július 3-ától délelőtt 9 órától 12 óráig gyermekfoglalkozások lesznek:

Július 3-án: Virágkötészet

Vezeti: Hegedűs Zoltánné

Július 4-én: Az egészséges életmódról

Vezeti: Sindelné Kovács Anna

Július 5-én: Önismeret, személyiségfejlesztés

Vezeti: Palotai Gabriella

Július 6-án: Gyékényfonás

Vezeti: Sztankóné Újj Éva

Július 7-én: Nemezelés

Július 10-én: Virágkötészet

Július 11-én: Egészséges életmód

Július 12-én: Önismeret

Július 13-án: Korongozás, agyagozás

Július 14-én: Korongozás

Vezeti: Pribelszki Attila

Jelentkezni lehet citra-táborba de. du. (5 napon át) foglalkozásokra.

Részvételi díj: 300 Ft.

A Vértessy Társastánc Klub próbái szombatonként délután fél 6 órától lesznek.

Hegedűs Zoltánné
intézmény vezető

Tárlat az Arborétumban

Június 8-án csütörtökön, mint visszajáró vendég rendezett tárlatot a szarvasi Arborétumban T. Kiss Eszter művésznő tűzzománc munkáiból. A tárlatot dr. Demeter László, Szarvas város polgármestere nyitotta meg. A kiállítás, melynek ihletője a Természet, ezen belül az Arborétum, és az erdélyi tájak szépsége, július 2-áig, hétfő kivételével minden nap 10-17 óráig tekinthető meg az Arborétum vendégházának Tanácstermében.

1

2

3

4

CHALLENGE

- A kihívás napja

1. Sportol a hivatal
2. Az ovisok is helyt álltak. Ki futva, ...
3. ...ki sétálva,...
4. ...ki pedig kerékpáron
5. „Jáááj, Jóska! Hideg a kezed!”, avagy pulzusz mérés 180 körül
6. A jó példával elől kell járni! Elöljárónk elöljár.

7. Egy lelkes önkéntes
8. „Te Mari!” Nekem nem emelkedett a pulzusom
9. Indulnak a kerékpárvezetésével.
10. Bevetésre kész vizilabda
11. „Döntsd a tőkét, ne József Attila-díjasaink

5

8

6

9

7

10

GE DAY '95

pja képekben -

es az úszáshoz
már a sebességtől meg-
m!"
árosok Csikós tanár úr
ziszörnyek
ne siránkozz!", - avagy
k

12. Molnár Imre: A, Felszállás előtt; B, Beint;
C, Ütemet vezényel a gimnasztikához
13. „Az idén egyelőre ennyi, na, de majd jö-
vőre!”
14. Vízen is megfeleltünk a kihívásnak!
15. Adminisztráció ülve, állva.
16. Egy „névtelen” befutó
17. Finisben az iskolások

11

14

15

12

16

13

17

ORSZÁGGYŰLÉSI JEGYZŐKÖNYV

- Szöllősi Istvánné országgyűlési képviselőnk felszólalása az Országgyűlés tavaszi ülésszakának 35. ülésnapján, 1995. május 23-án -

ELNÖK: Szöllősi Istvánné képviselőtársunk, a Magyar Szocialista Párt képviselője, kérdést kíván feltenni a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszternek, „Mit kíván tenni a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium Békés megye ár- és belvízvédelmi műveinek kiépítettsége elmaradásának felszámolása érdekében?” címmel.

Megadom a szót Szöllősi Istvánné képviselő asszonynak.

SZÖLLŐSI ISTVÁNNÉ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Ház! Miniszter úr, nem kívánom az ön tennivalóit tovább sokasítani, de lévén, hogy nemcsak a Tisza folydogál ott, ahol baj van, hanem a Körösök is, kénytelen vagyok mégis elmondani azt, amit ön a kérdésből - a lényegét tekintve - ismer.

Békés megye ár- és belvízvédelmi problémája, azt hiszem, ön előtt is közismert. Ez a megye az árvízvédelmi kiépítettség szempontjából finoman szólva is elmaradott az országos átlagtól. A belvízvédelem problémája hasonló az árvízvédelmi művek - kiépítetlenségéből adódó problémáihoz.

Az árvízvédelmi művek kiépítetlensége most nemcsak a sok eső, hanem a közelgő zöldár miatt is gondot és problémát okoz. Néhány nappal ezelőtt megnéztem a töltéseket - nyilván miniszter úrnak is van már erről információja - , hosszában repedtek meg ezek a töltések. Ez különösen a Hármás-

Körös jobb parti töltésén, Gyomaendrőd térségében tapasztalható, valamint a bal parti részen Szarvas és Gyomaendrőd térségében. A harmadik település, amely ebben a pillanatban gondban van: Békésszentandrás, ahol a zsilip állapota olyan, amilyen. Ma műemléknek vagy műtárgynak minősül ez a zsilip, a korrózióvédelemre is alig van pénz és lehetőség.

Az imént képviselőtársamnak adott válaszából értem és a '95-ös költségvetés ismeretében tudom, hogy súlyos gondja van a tárcának ezekkel a problémákkal, de hadd mondjam, hogy a '96-os költségvetés már aligha fog segíteni azon a tényen, miszerint az árvíz nem a naptári esztendőköz szokott igazodni, annál inkább a pillanatnyi időjárási és földrajzi viszonyokhoz. Éppen ezért kérdezem, hogy mit kíván tenni miniszter úr, illetve a tárca Békés megye ár- és belvízvédelmi műveinek kiépítettsége, rendbetétele céljából. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps.)*

ELNÖK: Köszönöm. A közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter úr válaszol, megadom a szót dr. Lotz Károly úrnak.

DR. LOTZ KÁROLY közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselő Asszony! Köszönöm a kérdését, mert így Békés megye árvízvédelmi helyzetéről is tudok röviden képet adni. Néhány hete - mint ahogy az ön által is ismert -, egy másodfokú készült-

get elérő árhullám vonult le a Fekete-Körösön, mely károkat szerencsére nem okozott, a vízügyi szolgálat zökkenőmentesen oldotta meg a feladatot. De hazánkban bárhol, bármikor előfordulhatnak árvizek és belvizek, tehát valóban fel kell készülni a megfelelő időben történő elhárításra.

A kormány '93-ban, Békés megye rövid és hosszú távú fejlesztési feladatairól szóló határozatában előírta a Kettős-Körös jobbparti fővédvonalának kiépítését, valamint a folyószabályozási és belvízi főművek felújítását. Ennek megfelelően a Kettős-Körös jobbparti védőgátrendszerének fejlesztésére az utóbbi időben évente 50-75 millió forintot, a feltárt töltéshibásodásokra, repedésekre pedig, amelyeket képviselő asszony említett, idén összesen 50 millió forintot tudunk fordítani.

A belvízvédelmi kiépítettség terén a megyében elmaradásról szerencsére nem beszélhetünk, hiszen az országban Békés megye az egyik legjobban kiépített belvízvédelemmel rendelkező térség. De az is igaz, hogy a hatalmas értéket képviselő belvízvédelmi főművek, főcsatornák, szivattyútelepek teljesítménye a névleges érték felét sem éri el, fenntartásuk és kezelőszemélyzetük megtartása pedig egyre nagyobb nehézségekbe ütközik.

Az előbb elmondtam, hogy most készülünk a kormány elé terjeszteni egy igen jelentős és világos képet adó árvízvédelmi, töltésvédelmi helyzetfeltárást és a szüksé-

ges intézkedéseket. Békés megyét érintően ez azt jelenti, hogy a kedvező döntés esetén felgyorsulhatnak a Körösök mentén a még szükséges töltéserősítési munkák és tovább javulhat a védelmi biztonság. Nagyon reméljük, hogy a kormány el fogja fogadni ezt a javaslatunkat, és a '96. évi költségvetés nagyobb mértékben veszi figyelembe az árvízvédelmi helyzet javítását. Köszönöm a kérdést. *(Taps a bal oldalon.)*

ELNÖK: Köszönöm. Viszontválaszra megadom a szót Szöllősi Istvánné képviselő asszonynak.

(A jegyzői széket dr. Trombitás Zoltán foglalja el.)

SZÖLLŐSI ISTVÁNNÉ (MSZP): Köszönöm szépen a választát, tisztelt miniszter úr. Őszintén remélem, hogy a tűzoltó munka mellett a május 18-án elfogadott kormányhatározat - amely az Alföld területfejlesztési, tájvédelmi és tájhasznosítási feladatairól szóló 2042/94-es kormányhatározat felülvizsgálatát tartalmazza, s mely az ön tárcájának is jelöl meg feladatot - hosszú távon és megnyugtató módon fogja kezelni az Alföldnek, az ország egyik leghátrányosabb térségének problémáit és ebben Békés megye említett problémáját is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Viszontválasz illeti a miniszter urat egy percben... *(Dr. Lotz Károly jelzi, hogy nem kíván válaszolni),* nem kíván vele élni.

Május 26-án Vállalkozói Fórumot rendezett a szentendrési Ipartestület az Iparos Clubban. A délután 4 órakor kezdődő fórum vendége volt Szöllősi Istvánné országgyűlési egyéni képviselőnk, Földesi Zoltán megyei listás országgyűlési képviselőnk, Németh Béla, a Békés megyei Kézműves Kamara elnöke, valamint Sinka József polgármester. A fórumot Bobvos János, az Ipartestület elnöke nyitotta meg, majd a vendégek bemutatása és köszöntése után átadta a szót Németh Bélának.

Németh úr részletesen beszámolt a Kamarai rendszer indítása körüli eseményekről, eddigi eredményekről. Próbálta elmagyarázni a kamarák indításának szükségességét, igazolni az intézményrendszer létjogosultságát. Mint mondtotta, szeretné, ha mindenki saját elhatározásából, meggyőződésből lenne kamarai tag, nem pedig azért, mert erre tulajdonképpen maga a törvény is

Vállalkozói fórum

kötelezi. Később a jelenlévő vállalkozók hozzászólásaiból kide-

rült, hogy a jó szándék és a széles körű tájékoztató ellenére sem na-

gyon változott a belépésre kötelezettek szája íze, mert még ma sem látják igazán a saját érdekeiket az intézkedések mögött. A kamarák mellett szólt a fekete gazdaság visszaszorításának és a szakmai csoportokon belüli közös érdekérvényesítésnek a gondolata, ám konkrét garanciák hiányában ezek a meggyőzéshez még kevésnek bizonyultak.

Németh Béla beszélt a kamarák történelmi múltjáról is, arról, hogy a téma nem újkeletű, az 1840-es években, Fiumében alakult meg az első ilyen jellegű gazdasági önkormányzat. A későbbiekben tájékoztatta a hallgatóságot a téma jogi háttéréről, magának a Kamarának a felépítéséről, működési körülményeiről. Említést tett a nagy rendszeren belüli 4 csoportról, a Kereskedelmi, az Ipari, a Kézműves és az Agrárkamaráról.

A fórum hallgatósága kérdéseket tett fel, véleményeket mondott **folytatás a köv. oldalon**

SZERENCSEJÁTÉK

kevesebb stresszel

az elhangzottakkal kapcsolatban, majd ezek megválaszolása után Szöllösi Istvánné fejtette ki összességében véve lesújtó véleményét az elhíresült Bokros-csomaggal kapcsolatban. Alapvető problémának azt nevezte meg a képviselőasszony, hogy ez a törvénycsomag önmagában is egymásnak ellentmondó intézkedéseket tartalmaz, valamint nem átfogóan sújtja a társadalmat.

Az utóbbi esetében a megszorító intézkedéseket el lehetne fogadtatni gazdasági törvényszerűségeként magyarázva. Ez a csomag azonban a családokat és a fiatalokat, valamint a hérből és fizetésből élőket, tehát a mostanáig is leginkább támogatásra szorulókat sújtja. Elég éles, elítélő hangon nyilatkozott viszont a vállalkozói szféráról, ahol - véleménye szerint - eddig is ki tudtak bújni a terhek alól, sőt! Statisztikák szerint ennek a szférának a tavalyi évre kimutatható átlagjövedelme 136.000 Ft volt, amit ő irreálisnak tart, mondta, majd visszatért a Bokros-csomaghoz: „Függetlenül attól, hogy milyen pártban ülök, a szavazáskor mint a körzetem képviselője fogok nemmel szavazni!” mondta Szöllösiné asszony.

Szó esett még a mindent behálózó és mindenre nyomással nehezedő korrupcióról és az ennek felszámolásával kapcsolatban korábban tett választási ígéretekről. „Egyszerűen nem tudunk mit tenni!” mondta keserűen Földesi Zoltán képviselő, aki hangsúlyozta: a képviselőasszonnyal együtt elkötelezett hívei a korrupció elleni harcnak. Bár számos témát illetően különböző véleményen vannak, ebben a dologban a legtöbbször az összhang közöttük. A probléma azonban az, hogy két fecske sem csinálhat nyarat. Az egész gazdaságot és ezáltal a politikai életet is a befolyásuk alatt tartják azok az erők, amelyek a korrupciónak köszönhetően a hatalmukat. Bár vannak elkötelezett hívei máshol is az ez elleni harcnak, de a jelenlegi, több ponton felülvizsgálatra szoruló jogrendszer megköti a kezüket. A választási ígéreteiket akkor is komolyan gondolták, de a feladat nagyságáról alkotott elképzeléseiket messze felülmúlta a még ma sem teljesen felderített valóság.

Sinka József polgármester a település aktuális pénzügyi helyzetéről tájékoztatta a jelenlévőket. A helyzetet nem kell részleteznünk, lapunk korábbi cikkeiből ismerik az olvasók: elég siralmas. De nem kilátástalan. A falu vezetői továbbra is tudásuk legjavát nyújtva igyekeznek működtetni a települést, és kikerülni a csődközeli helyzetből.

Annak ellenére, hogy a szervezők által vártnál kevesebben voltak jelen az estebe nyúló fórumon, a rendezvény mégis tartalmasnak, eredményesnek bizonyult.

Regős Máttyás

Nem nehéz megérteni azoknak a játékosoknak a lelki állapotát, akiknek az egyébként nyertes szelvényét nem találják a beérkezettek között. Elkallódhatott a postán, vagy bárhol máshol, a lényeg, hogy nincs meg. Aki egy életen át az ötös találatról álmódzott, azt nehéz meggyőzni, hogy bizony komám, most nyertél volna, de hát ez van! Peched volt, valahol elveszett, de sose búsulj! Majd legközelebb! Pedig aki mondja, az is jól tudja, hogy ez nem igaz: ilyen ziccer csak egyszer adódik az életben.

Az ilyen véletleneknek minden szerencsejáték-kedvelő ki van téve, azaz majdnem mind: a szentendrési kivételek! Rájuk mosolygott a Szerencsejáték Rt., és Hévízi Róbert, a PERGAMEN papírbolt tulajdonosa.

Békésszentendrén többé nem tör ki a frász elkallódott szelvények miatt senkin, de legalábbis azokon nem, akik élnek a korszerű technika nyújtotta lehetőséggel, és itt vesznek, adják fel szelvényeiket.

Miből is áll tulajdonképpen ez a superbiztos rendszer?

- A szerencsejátékok gépesítése tulajdonképpen nem újkeletű dolog. 1992. óta foglalkozik vele a gyakorlatban a Szerencsejáték Rt., és fo-

lyamatos korszerűsítéseket hajt végre a rendszeren belül. A PERGAMEN papírboltban a legmodernebb ON-LINE rendszerű géppel szolgáljuk ki a tippelőket, fogadókat. Maga a rendszer tulajdonképpen egy számítógép egység, amely rá van kapcsolva az országos hálózatra. Ki van iktatva a szelvények szállítgatása, hurcolása, ezáltal az elkallódás veszélye is. Az adatokat műholdon keresztül másodpercen belül eljuttatjuk a központba. Az egész művelet csupán másodperceket vesz igénybe, és a végén máris a fogadó kezében a szelvény, amely bizonyítja, hogy a regisztrálás rendben megtörtént, és az ügyfelünk játékban van.

- Milyen egyéb előnyökkel szolgál még ez a csodamasina? Nem utolsó sorban pedig mibe kerül ez a plusz a fogadónak?

- Többé egy fillérrel sem kerül, a szelvény ára ugyanannyi, mint a hagyományos árusító helyeken. Az előnyeit említve pedig sok dologról érdemes szólni. Ez a rendszer pl. kiküszöböli, hogy téves szelvényt adjanak le a fogadók. A hagyományos rendszerben ez is nagyon sok probléma forrása. A mi esetünkben a kifizetés is gyorsabb, egyszerűbb és költségmentes. 50.000 Ft-ig a

helyszínen, lottó esetében a húzás után 3 nappal, totó esetében 7 nappal fizetünk ki teljes összegeket. Itt ugyanis nincs postaköltség. Továbbá ezen a gépen 12 féle szerencsejátékban vehet részt a fogadó. A hagyományos 5 a 90-ből és 6 a 45-ből és a totó játék heti és havi változatain kívül szolgálunk még Joker, valamint Góltotó játékokkal is. A Szerencsejáték Rt. tervezi a játéklehetőségek bővítését is.

- Az 50.000 Ft fölötti nyereségek esetében mi a teendő?

- Az ügyintézését mi véghezvük, helyben, nem kell az ügyfélnek rohangania. Ez azonban nem jelent azonnali kifizetést, egy kis időt vesz igénybe. Annyit még el szeretnék mondani a kifizetésekkel kapcsolatban, hogy a mi rendszerünkbe bekerült fogadók a nyereségüket az országban bárhol felvehetik, ahol ugyanilyen típusú berendezés van. Ez elsősorban az ideiglenesen, nyaralóként nálunk tartózkodó vendégek számára kedvező lehetőség. Ennek a rendszernek csupán egyetlen hiányossága létezik.

- Micsoda?

- A nyertes számokat továbbra is a fogadónak kell kitalálniuk.

Regős Máttyás

**Szolid árak,
magas
minőség!**

**Építkezők, építetők,
üdülőtulajdonosok
figyelem!**

Minden nemű asztalos
és üvegező munkát
rövid határidőre és
megbízható minőségben
vállal Petrás Ernő
asztalos mester

**Békésszentendrén,
a Petőfi u. 5. sz. alatt!
Telefon: (66) 313-069**

FIGYELEM!

**Játék bizományi
a „LIPI” Shopban.**

Használt, tiszta, jó
állapotú játékaikat
bizományosi
értékesítésre
átvesszük.

A feltételekről
érdeklődni az üzletben.

**Szarvas, Kossuth tér 1.
(Hatvan lakás alatt)**

Aprók

Előhasas üsző eladó! Érdeklődni: Béke út 8. sz. alatt.

***

Békésszentendrén külterületén 5 ha feletti szántóterületet bérelnék vagy vásárolnék! Érdeklődni: Lénárt Zoltán, Békésszentendrén, Fő út 43. sz. alatt. Telefon: (66) 311-548

***

Rövidáru - Női konfekció
Békésszentendrén, Deák F. u. 12.
Húzózárok, gombok, csipkék, gumik, redőnygurtok, lámpabél, cernák, szalagok, válltömés nagy választékban! Várom kedves vásárlóimat.

A falugazdász hírei

A szentendrési határ

Ez év május 16-án tavaszi határszemlét tartottunk; a polgármester úr, a Mezőgazdasági Bizottság tagjai és a hivatal mezőgazdasági előadója.

A szemlét arra az időpontra ütemeztük, amikor már biztonsággal megítélhető a külterületi földek művelésbe vonása, az őszi és tavaszi vetésű növények vetési és gyomirtási munkaműveletek elvégzésének minősége. Fontos eredményként nyugtáztunk, hogy a község 5636 ha-os mezőgazdasági művelés alatt álló területe csaknem 100%-ban művelt. Parlagon hagyott földekkel csupán elszórtan és elenyésző 2-3 ha-os nagyságrendben találkoztunk. Ez a néhány tulajdonos vidéken vagy a fővárosban lakik, ám a művelési kötelezettség ill. földjük gyom- és kártevőmentes állapotban való tartása rájuk nézve is kötelező érvényű.

A nagyszámú, 594 fő új tulajdonos döntő hányada nagy elszántsággal kezdett a földműveléshez, ám a szakszerűség és a természet technológiai fegyelme sok esetben kívánnivalót hagy maga után. Ennek okai sokrétűek lehetnek, kezdve a hozzá nem értéstől a pénzügyi nehézségekig. A földön történő gazdálkodás, ezen belül is a növénytermesztés igencsak tökéletes ágazat, amely megköveteli az alapvető ráfordításokat, ám eredményessége mégis - számos kívülálló környezeti tényező hatására - elmaradhat. A természetbe fektetett pénz - természetéből fakadóan - körfolyása lassú, s természeti ciklusonként csak egyszer fordul meg. Ráadásul azt az összeget előre kell hitelezni, annak megtérülése csak év végén várható.

Az ún. agrárrolló évről-évre tovább nyílik, azaz a természet során felhasznált anyagok (energia, műtrágya, növényvédőszer) árai nagyobb arányban emelkednek, mint a megtermelt áruk, termények felvásárlási árai. Példaként megemlítem a műtrágya- és növényvédőszer beszerzési árát, ami az 1994-es évhez mérten 1995-ben 24-26%-kal emelkedett, míg az étkezési búza szerződéses felvásárlási árának emelkedése csak 6%-ot ért el. Ezek a tények önmagukban is pozícióromlást eredményeznek a gazdasági szférán belül, rontják az ágazat jövedelmezőségét, s eddig még a folytonos energiaár-

emelésről, valamint a természet nagyfokú kockázati tényezőiről szót sem ejtettünk.

A pénzzel való takarékoskosságot is csak az ésszerűség határán belül lehet folytatni, mert azon túl már kihat az eredményességre.

Ugyancsak a pénzügyről árul-

és tisztítási paramétereinek jelentős javításával. A Rácz-út melletti újonnan épülő szeméttelép tereprendezési munkái nagyrészt elkészültek, annak teljes átadásáig még kb. 16 millió forintba lesz szükség. Ezek a komoly anyagi erőfeszítések környezetünk meg-

A befejezés előtt álló új szeméttelép

kodnak a szemle során bejárt műutak, földutak. Állapotuk nagyon leromlott, hatalmas kátyúkkal szabdalt, sok helyen alig járhatók. Jogi helyzetük még tisztázatlan, átadás-átvételül ezidáig nem történik meg a régi és új tulajdonosok között. Felújításukra, karbantartásukra a Mezőgazdasági Fejlesztési Alapból pályázni lehet 30% saját forrás biztosítása mellett.

Szemlénk során többfelé látunk szándékos taposási kárt a veteményekben. A hivatalhoz történő ezirányú bejelentések száma is egyre nő. Itt említem meg a Földhivatal által kitűzött mezsgyekarók szándékos „kiforgatását” is, ami az elkövetőknek a jövőben ez igen költséges mulatságot fog jelenteni. A hivatal az ilyen természetű ügyekben ezután birtokháborítás miatt hatósági intézkedéseket fogantatja a tulajdonosi szemlélet mielőbbi helyreállítása érdekében.

Az ezredfordulóhoz közeledve egyre nagyobb súllyal vetődnek fel környezetünk védelmének kérdései.

A helyi önkormányzat több tízmillió nagyságrendű beruházást valósított meg a szennyvíztelep át-

ővése érdekében elismerésre méltók, s becsüljük meg azokat úgy, hogy szennyvizet, hulladékot, trágyát nem szórunk szerte-szét földjeink, vizeink, útjaink mentén!

Sajnos ilyen negatív példával is találkoztunk utunk során, csakúgy, mint engedély nélküli fakivágással. Kívánatos lenne fasorok, erdősávok telepítése a szélsőséges időjárási hatások kivédése ellen, káros szélhatás, talajelhordás ellen, valamint a mikroklíma javítása céljából.

Utunkat a Gődény-halomnál folytattuk, amelyről érdemes megjegyezni, hogy a Természetvédelmi Felügyelőség a hazánkban található valamennyi kunhalmot (kurgán) védetté kívánja nyilvánítani, így ezt is. Az új tulajdonosok és valamennyiünk jól felfogott érdeke a halmok védelme, azok állagának megóvása.

Következő állomásunk az önkormányzat kezelésében lévő homokbánya volt. Fontos tudnivaló, hogy a bányából anyagot kitermelni csak az ott, helyben lakó megbízott engedélyével lehet, tekintettel a talajszerkezetből adódó omlásveszélyre. Az itt honos, homokfalban fészkelő partifecske madárfajt a hatóságok védetté nyilvánították, s folyamatos megfigyelés alatt tartják azokat.

Az elmúlt időszak kiadós esői hatására ígéretes a növényi kultúrák fejlettsége, a legfőbb növényvédelmi problémát a gyomosság jelenti mind a kalászosokban, mind a kapásokban.

A jól fejlett kalászosokat támadta a lisztharmat, fuzárium és a vetésfehérítő bogár.

Figyelmet érdemel az aszályos évek hatására elterjedő, a szárazsághoz jól alkalmazkodó, nehezen irtható gyomok (mezci acat, szerbtövis, galaj, selyemmályva, csattanómaszlag) elleni védekezés.

A határszemle után a látottakat közösen kiértékeltek, melynek során megállapítást nyert, hogy a gazdálkodók teszik dolgukat és a számtalan nehézség felmerülése esetén sem adták fel termelésbe vetett hitüket.

Sinka Csaba
falugazdász

A Békésszentendrési Gazdakör Kft.

1995. július 15-étől induló hagymapucoló üzemébe 30-35 fő női munkaerő előzetes jelentkezését várja.

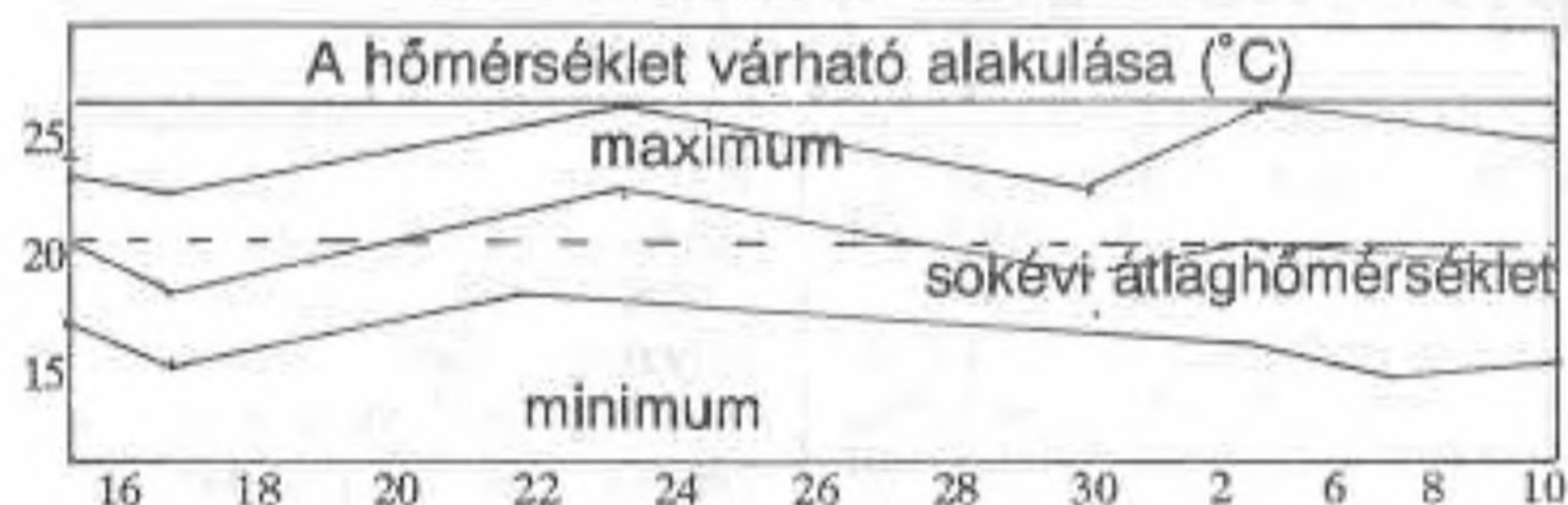
Bérezés: teljesítményarányosan, betanulási időre (kb. 1 hónap) bruttó 10-20 eFt/hó között. Ugyancsak földbérleti lehetőséget keresünk 1-3-5 évre, kedvező feltételek mellett.

Érdeklődni:

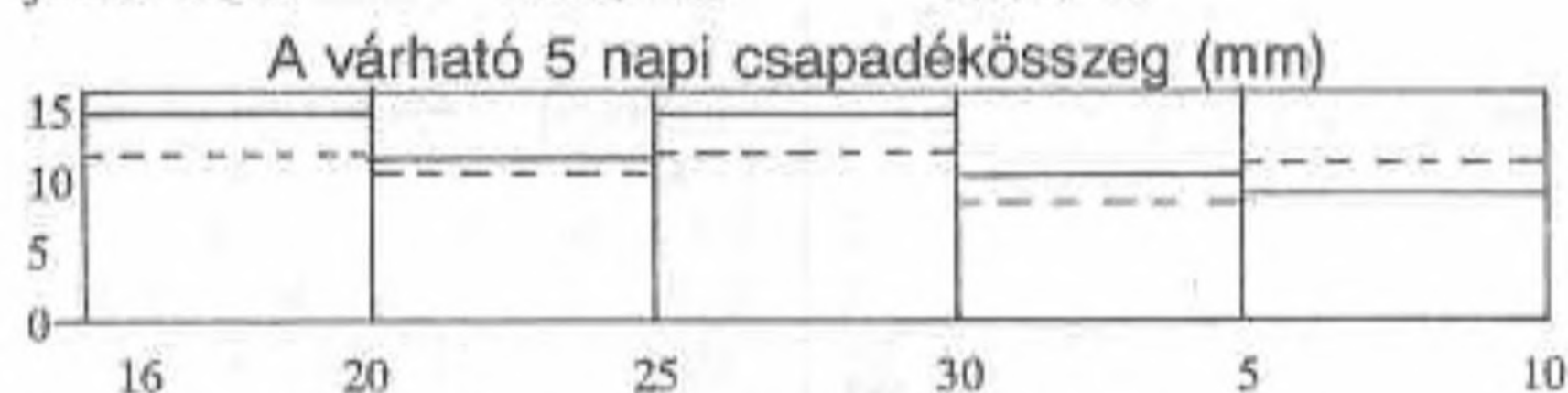
június 20-30. között az esti órákban Bencsik László
Békésszentendrési, Pacsirta ú. 15., telefon:
(66) 312-410, vagy Mészáros László,
telefon: (66) 313-913 ügyvezetőknél.

METEOROLÓGIA

Időjáráselőrejelzés 1995. június 16. -
1995. július 10. között. Vonatkozási terület:
BÉKÉSSZENTANDRÁS

dátum	maximum	minimum
június 16-20.	22-24 °C	12-14 °C
június 21-25.	23-27 °C	13-15 °C
június 26-30.	24-26 °C	13-16 °C
július 1-10.	25-27 °C	13-16 °C

A csapadékos időszakok legvalószínűbb időpontjai:

június 16-19. eső, zápor, zivatar

június 22-24. záporok

június 26-30. eső, zápor, zivatar

július 3-8. záporosó

Jelmagyarázat:

előrejelzett értékek
sokévi átlag

Készítette: Országos Meteorológiai Szolgálat Kereskedelmi Szolgáltató Iroda

Országos rövidtávú előrejelzés (12-36 óra) 06-903046-11
 Előrejelzés a Fővárosra és környékére (12-36 óra) 06-903046-21
 Előrejelzés Észak-Dunántúl térségére (12-36 óra) 06-903046-22
 Előrejelzés a Dél-Dunántúl térségére (12-36 óra) 06-903046-23
 Előrejelzés a Duna-Tisza-köze térségére (12-36 óra) 06-903046-24
 Előrejelzés a Tiszántúl térségére (12-36 óra) 06-903046-25
 Előrejelzés az Északi-középhegység térségére (12-36 óra) 06-903046-26
 Távollabbi kilátások (6 napra) 06-903046-31
 Országos előrejelzés 30 napra 06-903046-28
 Pollen tájékoztatás (IV.1-jétől X.31-éig) 06-903046-29
 Előrejelzés a Balatonra (12-36 óra) 06-903046-27
 Előrejelzés Közép-Európa térségére (36 óra) 06-903046-41
 Előrejelzés Nyugat-Európa térségére (36 óra) 06-903046-42
 Előrejelzés Észak-Európa térségére (36 óra) 06-903046-43
 Előrejelzés Kelet-Európa térségére (36 óra) 06-903046-44
 Előrejelzés Dél-Európa térségére (36 óra) 06-903046-45
 Hójelentés Magyarországra (XII.1-jétől III.31-éig) 06-903046-51
 Hójelentés Szlovákia, Lengyelország területére (XII.1-jétől III.31-éig) 06-903046-52
 Hójelentés Ausztria, Szlovénia térségére (XII.1-jétől III.31-éig) 06-903046-53
 Szélelőrejelzés vizisportokhoz (III.1-jétől X.31-éig) 06-903046-71
 Orvosmeteorológiai előrejelzés 06-903046-12
 Közlekedés meteorológia 06-903046-13
 Agrometeorológiai tájékoztatás 06-903046-14
 Ultravioleta-B sugárzás tájékoztató (napozási tanácsok) (III.1-jétől IX.30-áig) 06-903046-15
 Hójelentés Olaszország, Franciaország térségére (XII.1-jétől III.31-éig) 06-903046-45
 Magyarországi vízhőmérsékletek (V.1-jétől IX.30-áig) 06-903046-61
 Tengerek vízhőmérséklete (V.1-jétől IX.30-áig) 06-903046-62
 Szélelőrejelzés vizisportokhoz (III.1-jétől IX.31-éig) 06-903046-71
 Orvosmeteorológiai előrejelzés 06-903046-12
 Közlekedés meteorológia 06-903046-13
 Agrometeorológiai tájékoztatás 06-903046-14
 Ultravioleta-B sugárzás tájékoztató (napozási tanácsok) (III.1-jétől)

!! FIGYELEM !!

Kellő létszámú jelentkező esetén ismét indítunk
VENDÉGLÁTÓIPARI ÜZLETVEZETŐI

és

KERESKEDELMI BOLTVEZETŐI

tanfolyamot Szarvason.

Időtartam: 4 hónap (240 óra)

Foglalkozások: hetenként kétszer, a délutáni órákban

A tanfolyam helye: Szakmunkásképző Intézet, Szarvas, Kossuth u. 7.

Jelentkezhet: akinek az általános iskolán kívül valamilyen szakképesítése, egyéb iskolai, tanfolyami végzettsége van.

Irányár: 34.000-39.000 Ft

Jelentkezéskor 10.000 Ft tandíj előleget kell fizetni, utána a vizsgáig részletfizetés.

Munkanélküliek egyéni képzési támogatást kérhetnek a Munkaügyi Központ Kirendeltségénél!

Jelentkezés:

MIKOSZOPT Bt.

Szarvas, Szabadság út 30. I. emelet 5. ✦ Telefon/fax: (66) 312-117

Elkelt a Könyvtár épülete

Az első sikertelen pályázat után ismételten meghirdette az önkormányzat az értékesítésre szánt, korábban a Könyvtárnak otthont adó ingatlanát. A hírek szerint a második kiírás után eredmény született.

Sinka József polgármester: Az első pályázat során csupán egyetlen ajánlatot kapott az önkormányzat, és ez az ajánlat véleményünk szerint elfogadhatatlanul alacsony árat tartalmazott. Az ismételt kiírásra 4 pályázati anyag érkezett. Ezekből a legkedvezőbbnek az 1.350.000 Ft-os vételárat tartalmazó pályázatot találtuk, ezért ezt fogadtuk el.

- Mikor kerül ez a pénz a község kasszájába?

- Két részletben történő fizetésben állapodtunk meg a vevőkkel. Az első részletet a szerződés megkötésekor, a másodikat az ingatlan végleges átadásakor, július 3-án fogják kifizetni.

Egyéb önkormányzati ingatlanok értékesítése

Az eltelt időszakban a Könyvtár épületén kívül más ingatlanok is eladásra kerültek, illetve ezután lesznek meghirdetve. Mely ingatlanokról van szó?

Sinka József polgármester: A Kereszt mögötti, Körös parti ligetből hasítottunk ki 2 teleknyit, ezeket együttesen 1.000.000 Ft-os áron értékesítettük. Eladásra került továbbá a híd lába melletti, korábban a VOLÁN horgász helyéül szolgáló, mindössze 30 négyszögöles telek is. Erre 100.000 Ft-ért

akadt vevő. Szándékunkban áll a régi úttörőtábor értékesítése is. A vagyonebecslés után ez is meg lesz hirdetve, de a pályázatok elbírálásakor kiemelt szempontként kezeljük majd a közcélú hasznosítást. Az ingatlan eladásokkal kapcsolatban az egész önkormányzat nevében el kell mondanom, hogy ezeket a lépéseket a kényszerítő körülmények szülik. Nem jó szívvel határozunk ezek mellett, nekünk is olyan, mintha a fogunkat húznák.

ÖNKORMÁNYZATI

Ajándék gépjárművek

Az elmúlt hónapban három gépkocsival gazdagodott az önkormányzat. Kitől, honnan, miért kaptuk ezeket a járműveket?

Sinka József polgármester: A járműveket Németországból, egy Fritz Hoffmeister nevű úriembertől kaptuk. Az úr már többször járt erre, a környéken szokott vadászgatni, és megszerette ezt a környéket. Amikor olyan helyzet adódott, hogy néhány, számára feleslegessé vált járművét elajándékozhatta, mi jutottunk az eszébe.

- Tartsa meg az Isten a jó szokását! Hogyan és milyen járműveket tudott az önkormányzat eddig elhozni?

- Eddig három járművet hoztunk. Saját kerekeiken tették meg az 1.300 km-es utat idáig, ami jelzi, hogy ha nem is új, de még jól hasznosítható gépkocsikról van szó. Jelenleg a vizsgára készítjük fel őket. Két járművet, a MAGIRUS DEUTZ italszállítót, és a hosszúplatós IFÁ-t a napokban visszük a műszakira. A harmadikkal, a szippantós IFÁ-val több munka van még.

- Mit szándékozik tenni velük az önkormányzat?

- A két előző járművet bérbe szándékoztunk adni, már most nagy az érdeklődés irántuk. A harmadikat az önkormányzat hasznosítaná.

- Mennyi jármű behozatalára van még lehetőség?

- Fritz Hoffmeister úr felajánlása 7 járműre szól, a mi anyagi kereteink azonban korlátokat szabnak. A már behozott 3 autó hazaszállítása az üzemanyagot és a biztosítást tekintve 100.000 Ft kiadást jelentett, és ezenkívül a vizsgára történő felkészítésnek is borsos lesz a számlája. Aztán a papírok megszerzése után ismételten, most már állandó biztosítást kell kötni rájuk, szóval van kiadás bőven. Természetesen amint bérbeadjuk őket, ez a pénz visszafolyik, és a többi járművet is be tudjuk hozni, rendbe tudjuk tenni. Addig azonban készpénz hiányában várunk kell.

Tanulmányút

Sinka József polgármester a közelmúltban tanulmányúton volt Ausztriában. A tapasztalatok hasznossága mellett - ismerve az önkormányzat anyagi helyzetét - joggal vetődik fel a kérdés: miből? Mindez nem csupán az újságíró pimaszsága, a kérdés a testület legutóbbi ülésén is elhangzott.

Sinka József: Az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának a Bécs Tartományi Parlamenttel kialakított kapcsolatának keretein belül, a közösen szervezett tapasztalatsere és szakmai szeminárium keretében látogathattam Ausztriába, a 10.000 lakosú Korneuburg kisvárosba. A tanulmányút meghívásként, Békés, Szabolcs-Szatmár és Győr-Moson-Sopron megyei falusi és kisvárosi polgármesterek részére szólt. A 3 napos programot az ausztriai Szociáldemokrata Párt szervezte, és teljes egészében az osztrák fél állta a költségeit is.

- Milyen programja volt a három napnak?

- Megismertettek bennünket a kisváros kommunál politikájával, a költséggazdálkodásával, a víz, csatorna, szennyvíz és egyéb hálózatainak rendszerével, ezek üzemeltetésének körülményeivel, elmagyarázták számunkra a szociál és foglalkoztatás politikájukat.

- Milyen tapasztalatokkal tért haza?

- Elsősorban azt tapasztalhattam, ami nem volt igazi meglepetés, hogy bizony jóval előttünk járnak minden téren. Mi azon törjük magunkat, hogy megteremtsük az alapvető infrastruktúránkat, ők azon farnadoznak, hogy a meglévő korszerűt tovább fejlesszék. Alapvetően más a szemléletmódjuk is. A környezetvédelem náluk alapvető dolog, nincs szükség erőszakos lépésekre, intenzív propagandára. A szemetet például már a háztartáson belül is a legnagyobb természetességgel 3 felé válogatják. Mindezt már hétköznapi dologként teszik.

Van tőlük mit irigyelnünk, de a szemléletet illetően sok tanulnivalónk is akad.

HÍRCSOKOR

Segélyek

A lakosság köréből többen is számtalan alkalommal ki-nyilvánították, hogy igényel-
nék az önkormányzati
segélyekben, támogatások-
ban, kölcsönökben részesü-
lők neveinek nyilvánosságra
hozását. A téma a legutóbbi
testületi ülésen is felvető-
dött. Sinka József a követke-
zőképpen összegezte a
testület véleményét:

- Kissé riasztóan hat a tes-
tületre az a tény, hogy koráb-
ban, még az előző
önkormányzat idején csú-
nyán megbukott egy ilyen
próbálkozás a lakosság fel-
háborodása miatt. Azóta je-
lentősen változtak a
körülmények mind a szociá-
lis helyzetet, mind az önkor-
mányzat anyagi lehetőségeit
illetően. Abban egyetért a

testület, hogy a nagyobb
összegű, lakásépítésre, fel-
újításra adott összegek oda-
ítélése előtt továbbra is
szükség van a nyilvános-
ságra. Ha ugyanis valaki a va-
gyoni helyzetével
kapcsolatban valótlan adato-
kat közöl, a lakossági jelzé-
sek segítségével könnyebb
kiszűrni. A havi vagy egy-
szeri juttatások esetében
azonban a jövedelmi visz-
nyok és a szociális helyzet a
meghatározó, és ezek nyil-
vánosság elé tárása szemé-
lyiségi jogokat sért. A pontot
azonban egyelőre nem tettük
ki, foglalkozunk a témával,
de meg kell találni a megfe-
lelő jogi megoldásokat,
amennyiben ilyenek létez-
nek. Dolgozunk rajta.

Meghívó

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzatának
Képviselő-testülete 1995. június 26-án (hétfőn) 16.00
órai kezdettel tartja soron következő nyilvános ülését,
melyre ez úton is tisztelettel meghívja az érdeklődő la-
kosokat, szervezeteket.

Az ülés helye: a Községháza nagyterme.

Az ülés programja:

- Lejárt határidejű határozatokról szóló
beszámoló jelentés.

Előadó: Sinka József polgármester

I. A Szociális és Népjóléti Bizottság
beszámolója az átruházott hatáskörben végzett
munkáról.

Előadó: dr. Olasz Imre, a bizottság elnöke

II. A község közrend-, és közbiztonsági helyzete

Előadó: Ungi Zoltán körzeti megbízott

III. A Szervezeti és Működési Szabályzat
felülvizsgálata

Előadó: Dr. Tózsér Zsuzsa jegyző

IV. Bejelentések.

(1995. július - nyári ülésszünet.)

Bölcsőde

Az elmúlt testületi ülésen
16 szülő aláírásával bead-
vány érkezett a képviselők-
höz. A beadvány tárgya az a
kérelem volt, hogy a testület
módosítsa korábbi döntését,
és vezesse be a havi díjfize-
tés helyett a napidíjas téríté-
si rendszert. A képviselők,
annak ellenére, hogy átérze-
te a szülők problémáját,
nem változtatták meg ko-
rábbi döntésüket. A testület
a határozatát azzal indokol-
ta, hogy egy-egy nagyobb
járvány, betegséghullám kö-
vetkeztében lecsökkent lét-
szám esetén is biztosítaniuk
kell a bölcsőde üzemelteté-
sének feltételeit. Ennek
költsége pedig a jelentősebb
kiadások tekintetében füg-
getlen a létszámtól.

Születések:

1995. május 5-én Kohut Zoltán és Sinka
Andrea szülőknek Patrik utónevű, 1995. má-
jus 29-én Taskó József és Filyó Anna szülők-
nek Annamária utónevű gyermeke született.

Házasságkötés:

1995. május 20. Molnár István és Farkas Éva
1995. május 27. Kiss Attila és Szél Mária
1995. május 27. Ádám Tamás és Hürkecz Andrea

Halálozás:

Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink

Bencsik Imre 81 éves, elhunyt 1995. május 8.
Ábel Gáborné Ambrus Anna 82 éves, elhunyt 1995. május 20.
Bencsik Piroska 78 éves, elhunyt 1995. június 1.
Véha Imréné Gázsó Piroska 82 éves, elhunyt 1995. május 27.

Evangelikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottunk

Tomasovszki Pál 45 éves, elhunyt 1995. június 5.
Nyugodjanak békében!

Rendkívüli testületi ülés

Május 22-én rendkívüli
testületi ülést tartott az ön-
kormányzat. Az ülés témája
az ivóvízjavító program
volt. A Magyar Közlönyben
megjelent, hogy az önkor-
mányzat nyert a céltámoga-
tást célzó pályázatával. A
testületnek az ülésen arról
kellett határoznia, hogy
igénybe veszi-e az elnyert
támogatás összegét. A dön-
tés igen volt. A következő
feladat a meghirdetésre ke-
rülő kiírás összeállítása,
aminek alapján a később
versenyeztetni kívánt pályá-
zó kivitelezőket értesítik. A
pályázat lapzártánkig meg-
hirdetésre kerül.

GYERMEK OLDAL

Gazdag Erzsébet

A nyár dicsérete

Ó, a nyarat be szeretem!
Virág nyílik a tereken.
Hinta lendül, labda perdül.
Dal csorog a lombok közül.

Homokvárban homoktorta...
Homokkirály lakodalma
megkezdődött bent a várban.
Én is éppen erre vártam.

Marikától tortát kaptam,
homoktortát, homokhabbal.
Ő a király leánykája,
homokból van a ruhája.

Arca, keze is homokból,
de a szíve színaranyból;
soha ilyen ízes tortát
senki nekem nem nyújtott át.

A törpe meg a gombák

Volt egyszer egy haszontalan kis törpe. Az volt legnagyobb mulatsága, hogy a gombákat pusztította. Ahelyett, hogy szépen lement volna a bányába a többiekkel dolgozni, főnt haszontalankodott az erdőben. A többi kis törpének az volt a feladata, hogy a vasat, ezüstöt, aranyat hozzák a tűzhányó hegyekből és elrejtik a földben, de úgy, hogy a szorgalmas emberek megtalálhassák. Hanem ez a haszontalan kis törpe csak annyi vasat hozott fel magának, hogy jókora kést készíthessen belőle és azzal vagdosta a gombákat sorra.

Nó, meg is haragudtak a gombák. Egy éjszaka követeket küldtek széjjel, hogy valamennyi gomba gyűljön össze tanácskozásra, hogy mit tegyenek a kis törpével. Még a taplógomba is eljött a nagy fenyőfáról. Titokban súgtakbúgtak és senkinek el nem árulták, hogy mit határoztak. Hanem másnap, amikor a törpe előugrált a kis barlangjából, csupa furcsa, idegen gombát látott a fák alatt. Azért mégsem ijedt meg tőlük. Odaugrált az egyikhez, hogy levágja, nagyot ütött reá, hát olyan nagy durranás hallatszott, mintha egy ezred katonaság lövöldözött volna, a gomba felpukkant és szemét, száját teleszórta a kis törpének va-

lami furcsa porral. Ijedtében egy másik gombához szaladt, nekiütődött, az is felpukkant, azután meg a harmadik, negyedik, míg a törpe se nem látott, se nem hallott, sírva kuporodott le a földre. De bizony hiába dörzsölgette a szemét, nem látott többé, a gombaportól megvakult. Ez volt a gombák bosszúja. Nagy nehezen visszamászott a barlangjába, ott üldögél sokáig, talán száz esztendőig is egyedül, a sötétben. Hát egyszer csak keserves sírást hall. Odabotorkál a barlang nyílásához, mert onnan jött a hang. - Ki sír itt? - kérdi hangosan. - Én vagyok, az aranylegyecske -, felelte a hang - valami csúnya pók rettentő nagy hálót szőtt a barlangod elé, nem vettem észre, beleakadta, mindjárt hazajön a pók, akkor végem van! - A kis törpe szeretett volna segíteni a legyecsken, eszébe jutott a régi kardja, addig tapogatódzott, míg megtalálta. Azzal levágta a csúnya pókhálót, a legyecske kiszabadult, hálából elszállt a szemnyitó virághoz, egy kis harmatot kért tőle, azzal megmosta a törpe szemét, hát egyszeribe meggyógyult a szeme, megint láthatta Isten szép világát, de nem is bántotta többet semmi teremtetét a jó Istennek. Szorgalmasan dolgozott a testvéreivel és vidáman éldegélt.

REJTVÉNY

Húzd át a felsorolt települések nevét! (Keresztben, jobbról balra, lentől felfelé olvasva is szerepelhetnek.)

Olvasd össze a megmaradt betűket! Egy Balaton parti település nevét kapod megfejtésül.

NÁDASD
VISONTA
VISEGRÁD
BUGYI
IBORFA
BABARC
BATTONYA

ORCI
RÉDE
GIC
DOMBRÁD
VÁC
BOTFA

A helyes megfejtést a Polgármesteri Hivatalban és az ABC-ben elhelyezett gyűjtőládákba dobjátok be június 30-áig. A megfejtők között ezután is jutalmat sorsolunk ki!

Az előző számunk rejtvenyére nagyon sok helyes megfejtés érkezett, aminek nagyon örültünk! A helyes megfejtés József Attila: Altató c. verse, illetve maga a vers címe volt. A helyes megfejtők közül a sorsoláson Tóth Judit, Darabos u. 12. sz. alatti olvasónk nevét húztuk ki! Gratulálunk Judit, a nyere-ményedet hamarosan eljuttatjuk hozzád!

Kedves gyerekek! Fel szeretnénk hívni a figyelmeteket, hogy szükségtelen levelezőlapra és bélyegekre pénzt költenetek, mert megfejtéseiteket a Polgármesteri Hivatalnál és az ABC-ben elhelyezett gyűjtőládákba sima papírlapon is bedobhatjátok!

Az oldalt összeállította:
Molnár Hürkecz Karolina

V	V	I	S	O	N	T	A
Á	I	R	B	U	G	Y	I
C	É	S	V	O	N	F	G
R	É	D	E	O	R	C	I
A	Ü	L	T	G	Ö	F	C
B	O	T	F	A	R	P	A
A	A	D	S	A	D	Á	N
B	D	Á	R	B	M	O	D

A tiszta Szentendrészért!

Olyan témával szeretnék foglalkozni ezen alkalommal, amely eddig nem, vagy alig volt ismert, ez pedig a környezetünk tisztasága, annak védelme. Sajnálatos, de igaz az a felismerés, hogy a fejlődés nemcsak előnyökkel, hanem káros, sőt veszélyes hatásokkal is jár.

Az ember a fejlődés folyamán nagyon sok anyagot alkítozott át és hozott létre, új, addig ismeretlen eszközöket.

Mai életformánkban, úgy tűnik, kell a műanyag, ólmozott üzemanyag, műtrágya, különböző savas folyadék, üveg, gumianyag, vegyszer, festék, stb. Azt még elfogadjuk, hogy szükségesek, és csak előnyük van, de azt már nem, hogy nemtörődöm anyag módon bárhol eldobjuk, kiöntjük vagy éppen elégetjük a szabadban!

Fel kell ismernünk a nem természetes anyagok már most jelentkező káros hatását a talajon, a vízben és a levegőben, tehát nem lehetünk

gondatlanok! Gyanítom, az évtizedek óta folyamatos nagy műtrágyázásnak tudható be az a tény, hogy ivóvizünk túl sok ammóniát tartalmaz. Ami miatt joggal panaszkodunk.

A hulladékok eldobásával kapcsolatban bizonyára sokan tudják, hogy nem minden országban van ez így. Sajnos hivatkoznom kell egyes Észak- és Nyugat-európai országokra, ahol igyekeznek már az iskolában és otthon belenevelni a gyerekekbe a környezetük tisztaságának fontosságát. Nem tudom, községünkben a szülők, nevelők, tanítók mennyire teszik ezt meg, mert a jelek mást mutatnak. Ha kimegyünk az Élő- vagy Holt-Körös partjára, akkor láthatjuk, hogy az tavasztól ősziig tele van a horgászok és fürdőzők által eldobált szeméttel. Tisztelet a kivételnek, akik nem hagyják ott a hulladékot.

Egyes embereknek halvány fogalmuk nincs arról,

amikor meggyújtják az ócska autógumit, vagy egy halom műanyag műtrágyás zsákot, hogy mekkora pénzben nem kifejezhető veszteséget okoznak az Életnek.

Sajnálatos, hogy ennek az országnak még ma, 1995. májusában sincs környezetvédelmi törvénye, amely szigorúbban szabályozná az ilyen eseteket. 1993. óta létezik ugyan Környezetvédelmi Bizottsága a községnek, de elfoglaltságuk miatt nem tudnak sokat tenni a helyzet megváltoztatására. Az is tény, hogy Békésszentendrészén a környezeti védelemnek nincs hagyománya.

Létezik egy bizonyos jogszabály, aminek megsértése szabálysértési eljárást von maga után, de a büntetés nincs arányban az okozott veszteséggel, és a díjszabás összege nem rettentheti el sem a magánszemélyt, sem az üzemeket. Véleményem szerint lehetne az önkormányzat, a környezetvédelmi

bizottság által jóváhagyott figyelmeztetéseket elhelyezni akár az útsárgban, akár kihegyezett, nem hozzáférhető helyeken, táblákon. Ez nem lenne kidobott pénz az idegenforgalomra való tekintettel sem. Sajnos az ide látogatók sem mind környezetbarátok, és díjmentesen ott üthetik fel a sátraikat, ahol akarják, hátrahagyva szemetüket.

Bizonyára sokan legyintenek majd, és felesleges ijesztgetésnek vélik e szavakat, ami a veszélyeket illeti. Erre azt mondhatom, hogy csak az időjárás megváltozását vegyük figyelembe, mennyire más ma, mint 50 éve.

Nagyon dicséretes volna, ha mi, emberek, az önkormányzattal az élen tennénk valamit a környezetünkért, de nem az eddigi módon. Jó lenne, ha minél többen szólnának hozzá ehhez a témához, nemcsak a környezetvédelmi bizottságtól, mert ez közügy.

Papp Dezső

AKCIÓ! AKCIÓ! AKCIÓ!

50%-os árengedmény a PERGAMEN papírboltban!

Árengedményes könyvvásárlási lehetőségünk mellett válogathat a 150 féle havi, heti és napilapok választékát nyújtó HÍRLAPSTANDUNKON is!

Tekintse meg választékunkat a Szt. László u. 7. sz. alatt!

A KÖRÖSTEXT

Textilfeldolgozó Kkt. kínálatából:

- bordás, csipke, jacquard pamutkelmék,
- bolyhozott szabadidőruha anyagok, passzék,
- gyermek és felnőtt szabadidőruházat, nadrágok, pulóverek,
- pizsamák,
- pólók, bermudák, egyéb kötöttárúk

TERMELŐI ÁRON!

Címünk: Batthyány u. 36.

Nyitvatartás:

munkanapokon 8-16 óráig

Lakossági aprók

Tudja már? Vagy még nem? A Holland import ruhabolt várja kedves vásárlóit a Szent László út 16. sz. alatt. (A fagyizó mellett.) Nagy választék, olcsó árak! Higgye el, megéri! Várom Önöket!

Kulcsmásolás rövid határidővel, Szarvas, Kis u. 2-6. sz. alatt. Rendelés a helyi Könyvtárban is leadható.

8 választási kismalac eladó! Érdeklődni: Rózsa F. u. 7.

Tisztelt Olvasóink!

Szeretnénk, ha úgy éreznék, ez a lap valóban az Önök lapja, és az Önök igényeinek, elvárásainak megfelelő módon működik. Ahhoz, hogy az elképzeléseiket megvalósíthassuk, szükségünk van a véleményükre, információikra, ismernünk kell azokat a kérdéseket, gondolatokat, amelyek foglalkoztatják Önöket. A település több pontján (Polgármesteri Hivatal, ABC, Furugyi Községi Ház) gyűjtőládákat helyeztünk ki, amelyek az Önökkel történő kapcsolattartást hivatottak szolgálni. Kérjük, vegyék igénybe ezeket a ládákat, és juttassák el hozzánk véleményüket, kérdéseiket, javaslatukat!

Együttműködésüket köszöni:
a Szerkesztő Bizottság

Éjfélel fáklyás futás

Éjfél előtt pár perccel elég szép számban gyülekeztünk a Községháza előtt. Éjfél tiszteletére Simon Jancsi 3 rakétát lőtt a levegőbe és így kicsit ünnepélyesen kezdődött a nap. Polgármesterünk - Sinka József - meggyújtotta az egyszem fáklyát (nem volt több), majd elindult a 36 fős „tömeg” a Deák Ferenc utcán át a kerékpárútra Szarvas irányába.

Pusztaföldváron olyan hangzatos nevet adtak a futásnak, hogy „polgármesteri kergetés”, és ez nálunk is megvalósult.

Természetesen ő futott elől a fáklyával (ami a kerékpárúton kialudt), de hamarosan elhagyták a fiatalabbak, pedig vitézül tartotta magát. Igaz ő volt a „legidősebb” résztvevő, míg a legfiatalabb az 5 éves Simon Zolika, aki a 7 éves testvérével és szüleivel jött el futni. Jó hangulatban telt az idő, egyre sűrűbben kapkodtuk a levegőt Molnár Imrével, Bobvos Jánossal együtt, akik a képviselők közül ott voltak a futáson. Jóleső fáradtsággal a lábunkban tértünk haza egy kis alváásra, hogy reggel 6 órakor a piactéren találkozzunk zenés reggeli tornán.

Nagyot néztek az emberek, amikor a piactéren Sinka József kocsijából kihallatszó zenére 17-en kezdtünk el tornázni. Nem mindennapos esemény ez, de sajnos nem tudtunk rávenni mindenkit, hogy tornázzon velünk. Sietnek az emberek, nem érnek rá megállni 15 percre, pedig megérné. Igaz nem csak az ilyen akciók alkalmából kellene sportolni, hanem az életforma részévé kellene válnia a sportnak. Nagyon nehéz megváltoztatni egy kialakult életformát, talán ez a sportnap valamit módosít néhány emberén.

SPORT

Kihívás Napja 1995. május 31.

Nyugat-Európából indult el a kezdeményezés, immár 12 éve, hogy május utolsó szerdája legyen a sport és kihívás napja.

Vetélkedjenek a települések egymással, de elsősorban önmagukért és a közös sportolás élménye legyen a cél. Magyarországon 5 éve csatlakoztak ehhez a sportnaphoz. Az idén Szentandrás is jelentkezett, részt vettünk a Kihívás Napján. Megalakult

a szervezőbizottság, összeállítottuk a programokat, ezek után már csak a szervezésen és a sportolási kedven múlik, hogy hányan vesznek részt a programokon. Túlzás lenne azt állítani, hogy Szentandrás sportolási lázban égett volna ezen a napon, de sokan tudtak róla, hogy milyen nap volt május 31-én és részt is vettek a programokon.

Az adminisztrációról

Ezen a napon a települések vetélkedtek egymással, így a 15 perces sportteljesítésért egy egyéni jelentkezési lapot kellett kitölteni. Ezt minden 15 perc után meg kellett ismételni, így a szervezők nagy része egész nap adminisztrált. Ez szükséges rossz volt, de csak így lehetett elismertetni a sportteljesítést. A délelőtti iskolai sportrendezvényeken a tanárok is egész nap írták a lapokat. Remélhetőleg a jövőben ezen valamit változtatni fognak az országos rendezők.

Iskolai rendezvények

Az iskolában reggel 8 órától 13 óráig tartottak a rendezvények. Az iskola 360 diákja a sportpályákon töltötte a napját, mivel ezen a napon tanítási szünet volt. Közös zenés gimnasztikával kezdődött a nap a tanárok vezetésével, majd kosárlabda, labdarúgás, kézilabda mérkőzésekkel folytatódott a program. Minden osztály állított csapatot, így igen érdekes, izgalmas összecsapásokat láthattunk. Akik nem vettek részt a mérkőzéseken, azok elmentek az iskolások által oly „kedvelt” Bocskai körre futni.

Mozgalmas volt a nap, az első osztályosoktól a nyolcadikosokig bezárólag mindenkinek találtak programot.

Nagyrészt köszönhető ez a pedagógusoknak. Czeglédsky Sámuel, Rábáné Fazekas Erika és Kiss Éva voltak azok, akik a programokat összeállították és a lebonyolítás nagyrészt megvalósították.

Sportpálya

Itt délután 2 órakor kezdődtek a rendezvények. Szerencsére az időjárás kegyes volt hozzánk, így a vizes programokat is le tudtuk bonyolítani. Csikós Gyuri bácsi vezetésével kerékpártúrára indultak - elsősorban iskolások - a Duzzasztóhoz. Program szerint zajlottak az események, volt futás a pályáról a Gondalapon át és vissza, úszás a csónakháztól a hídig, kajakozás. Ezeket a programokat többször megismételtük igény szerint. Szerencsére volt rá igény, hiszen 4 óra után nagyon sokan voltak a sportpályán. Úgy 200-300 fő volt, aki ezen a napon itt megfordult. Szinte mindenkit sikerült megmozgatni közülük.

Nagy sikere volt a favágásnak, mintegy 20 q fát aprítottak fel a vállalkozókedvűek. Sinka Imre és Csernus Feri még ebből is versenyt csináltak. Egyébként ők voltak azok, akik a délután folyamán a legtöbbet teljesítették, vezéregyéniségei voltak egy 15-20 fős társaságnak.

8 óra előtt közös zenés gimnasztikával melegített be a társaság a várva várt „rock and roll” tánc előtt. 8 órakor megszólalt a zene, benépesült a „táncparkett” és 9 óráig roptuk a táncot. Igazán jó hangulatban telt el az este és az egész nap is. A viharfelhők gyülekezése riasztotta a társaságot, hogy fejezzük be, de nagy ijedelem nem volt, hiszen a délutáni zápor sem zavart el bennünket.

OLDAL

Értékelés

Összességében megállapítható, hogy sikeres volt ez a nap. A résztvevők közül sokan mondták, hogy ismételjük meg többször is ezeket a napokat.

Lehet szervezni sportnapot többet is, mert úgy érzem, hogy a közös sportolás maradandó élményeket hagy az emberekben. Összesítve a nap eredményét, 11018 15 perces sportteljesítést regisztráltunk, összesen 16 sportágban, 50 féle egyéb sportjátékban.

Iskola 6700 380 fő
Óvoda 2900 160 fő
Egyéb 1418 312 fő
Összesen 11018 852 fő

Ezek a számok azt jelentik, hogy a 852 fő résztvevő átlagban 13-szor 15 percet teljesített, ami több, mint 3 óra sportolást jelent.

A nap zárásaként kisorsoltunk 12 főt, akiknek lehetősége nyílik arra, hogy az országos sorsoláson részt vegyenek, ahol különböző díjakat lehet nyerni.

Reméljük valaki szerencsés lesz közülük!

Kiss Gábor, Toldi u. 31.
Balla Gábor, Hársfa u. 7/a.
Sovány Ilona, Szt. Erzsébet u. 1.
Elek Ervin, Petőfi u. 11.
Patkó Henrietta, Szt. András u. 13.

Pesztránszki Károly, Ságvári u. 18.

Simon Zoltán, Fő út 71.
Csikós György, Szt. András u. 5.

Sinka Imre, Szt. András u. 1.
Vereb Gergő, Kalász u. 14.
Nagy Péter, Szt. Imre u. 66.
Csíkné Vígh Andrea, Szt. László út 7.

Hajrá ovisok!

- Hajrá, hajrá! - hangzott 160 gyerek hangja a Kihívás Napján.

Az óvoda aprajánagyja reggel 8 órától fáradhatatlanul futott, tornázott, versenyzett.

Számtalan verseny- és szabályjátékot szerveztek az óvónők, a gyermekek legnagyobb öröme, akik bámulatos kitartással versenyeztek egészen 13 óráig.

Kezdődött a program közös aerobic-kal zenére, majd utcát sepert kicsi, nagy. Volt vonatozás, zsákbanfutás, gyalog- és kerék-

pártúra a gáton, favágás az udvaron Bandi bácsi-val, öltöző- és terítőverseny, körlánc a szülőkkel, „kakasviadal” a gáton stb.

Pihenésként jólesett a Melis-pékség finom kalácsa, amit ajándékba kaptak a gyerekek. Nyeremény is akadt bőven, érem és számkártya a Fazekas és Fiai papírfeldolgozóból.

Vidám, játékos nap volt, mindenki kellően elfáradt. Már a mese alatt minden ovis elaludt. Legközelebb is benevezünk!

Lancca Pálné
óvodavezető

Ha nyár, akkor akció!

Egész nyáron 8 Ft-os reklámáron szoláriumozhat a WOLF EUROSUN biocsövek alatt, légkondicionált környezetben!

Ugyanitt igénybe veheti manikűr-pedikűr szolgáltatásunkat (hívásra házhoz megyünk) és professzionális gyantázó gépünket, mellyel a munka tiszta és egyszerű!

Mindenki szeretettel várunk!

Sinka Gáborné és Sinka Györgyi

Békésszentandrás,
Rákóczi F. u. 19.
Telefon:
(66) 313-992

Kajak-kenu

Az idény első versenyén vett részt kajakosaink közül 7 fő utánpótlás korú versenyző. Dunaújvárosban a Dunaferri kupán. Nagyon kellett már ez a verseny, hogy mindenki felmérje, hol tart a felkészülésben, megismerje az ellenfeleit az elkövetkezendő nagyobb versenyek előtt. Erős mezőny gyűlt össze, az így elért eredményeknek értéke van. Különösen szép eredményekre jogosító eredményt ért el Szitó Ákos és Nuver Gábor.

Eredmények:

MK-1 fiú gyermek 2000 m III. korcsoport 1. Szitó Ákos
K-1 kölyök fiú 2000 m IV. korcsoport 1. Nuver Gábor
K-1 kölyök fiú 1000 m IV. korcsoport 2. Nuver Gábor
K-1 serdülő fiú 1000 m VI. korcsoport 5. Nuver Attila
K-1 serdülő fiú 500 m VI. korcsoport 5. Nuver Attila
K-2 serdülő fiú 1000 m V. korcsoport 5. Nagy Károly és Patkó Róbert
K-4 serdülő fiú 1000 m V.-VI. korcsoport 2. Nuver Attila, Patkó Róbert és Nagy Károly
K-1 férfi ifi 1000 m VII. korcsoport 8. Sinka Csaba.

Az oldalt összeállította: Fabó István

Melis Pékség

Minden reggel finom, meleg kenyérral, péksüteménnyel várjuk kedves vásárlóinkat! Csütörtökönként előhűtött baromfiúsok kaphatók! Forró nyárban oltsa szomját hideg, olcsó üdítővel!

Ízelítő az árakból:

**2,5 l-es Fanta,
Coca-Cola 199 Ft
helyett 142 Ft.**

**2 l-es Pepsi Cola
118 Ft helyett 99 Ft.**

**1,5 l-es Fanta,
Coca-Cola 111 Ft
helyett 89 Ft.**

**Fehér kenyér 1 kg-os
56 Ft.**

**Házi jellegű cipó 1
kg-os 60 Ft.**

Kifli 5 Ft. ⁶

Zsemle 4 Ft. ⁵

Most gondoljon a befőzésre!

**Ecet 10%-os 70 Ft
helyett 60 Ft.**

**Ecet 20%-os 92 Ft
helyett 62 Ft.**

Tisztelt Főszerkesztő Úr, Szerkesztő Bizottság!

Örömmel üdvözlöm a Szentandrás Híradó című havi újság 1995. I. évf. 1-2. szám megjelenését.

- Az olvasók remélem tudják mit várnak Öntől és Önöktől?
- Kiről és miről szeretnének olvasni?...

Javaslatokat, kérdéseiket igyeksenek a Szerkesztőségbe eljuttatni abban a reményben, hogy Önök megszívlelik, s a lehetőségeikhez képest és mértén meg is válaszolják...!

- Tudjuk, hogy a megválaszolás „lehetőség” adta joga kissé beszűkülhet, de az „igazság” íróvesszője fontossági sorrendben mégis az Önök kezében van.

- Olvasókat érdekelne: - az írás hány gépelt sor lehet?

- Milyen területen és témában tudnának Önökkel együtt kommunikálni?

Kérdéseikre választ kapva az újság hasábjain, bizonyára a lap „példányszámát is bőven emelné...?!

A viszontolvasásig szeretettel és tisztelettel köszöntjük kedves mindannyiukat...

Sok sikert kívánva maradunk tisztelettel.

Az olvasók nevében:

Szalai Judit

Békésszentandrás, 1995. június 10.

Terjedelmi okokból a levélre sajnos csak következő számunkban tudunk válaszolni.

Szerkesztők

A KORDEX Bt.

*Vértessy téri üzle-
tében személy, teher,
mg-i, és targonca jár-
művekre gyári, új gu-
m i a b r o n c s o k
kaphatók a BARUM,
STOMIL, MATADOR
és NOKIA típusú szé-
les választékából!*

Ugyanitt akkumulá-
torok, ékszíjak, hidra-
ulika csövek és
egyéb kiegészítők
széles választékát is
megtalálja!

A helyszínen szol-
gálunk még IFA és
BARKAS alkatrészek-
kel is, de megrende-
lésre más típusokét is
beszerezzük!

KORDEX Bt.

Nyitvatartás:

H-P: 8-17 óráig

Sz: 8-12 óráig

KIÁRUSÍTÁS!

Az ÍRISZ
Szőnyegbolt
Békésszentandrás,
a volt ruházati bolt
helyén -elfekvő
szőnyegkészletét
folyamatosan-
beszerzési áron-
kiárúsítja.

l. o. 4 m széles
import padlószőnyeg
1.190 Ft/m-tól.

**Továbbra is a
már ismert olcsó
áron kapható:**

Középszőnyeg,
pamut, len, rongy,
juta, gyapjú és PVC
szőnyeg.

Nyitva:

hétfő-péntek: 9-12,
13-16.30 óráig.
szombaton: 9-12 óráig

**Telefon:
(66) 313-492**

NINTEN-DÓZIS

Most egy új géphez, a 32x-hez mutatnék be egy játékot. Neve: DOOM.

Doom: Sokan kérdezhetik meg, hogy mi lehet a különbség a Doom PC-s és a 32x-es változata között. Elég kis dolgokban tér el, mint például a falak mintázatában és a térképben. A történet a régi: a szörnyek újabb inváziót rendeltek el, és ezt nekünk kell megakadályoznunk. A fegyvereink: boxer, pisztoly, winchester, golyószóró, páncélököl, áramfegyver, protonpuska. Ezeknek a

töltényei (sajnos) fogyanak, de pótolhatók. Két kód ismeretes hozzá: a játékot pauszjáték le és ezután írhatjátok be a kódokat. Sérthetelenség: Z+X+MODE+FEL, és az összes fegyver: A+C+MODE+FEL. Végül a tíz legjobb játék:

1. DOOM - 32X
2. VIRTUA RACING DELUXE - 32X
3. STAR WARS ARCADE - 32X
4. DESERT FIGHTER - NINTENDO
5. MARIOKART GP - NINTENDO
6. LION KING - SEGA
7. CANNON FODDER - SEGA
8. NHL HOCKEY '95 - SEGA
9. RETURN OF THE JEDI - NINTENDO
10. MORTAL KOMBAT II. - NINTENDO

Szabó Lóránd

APRÓK

KÖR-TEXT-KER Méteráru, rövidáru, készáru MINI BOLT Békésszentendrési, Bajcsy-Zs. u. 1/c. sz. alatt.

Buklé szövetek, gabardinok, selymek, pamutanyagok, gombok, cipzárok, harisnyák, szababidő-garnitúrák nagy választékban kaphatók. Várom kedves vásárlóimat.

***

Szarvason a Vajda P. u. 28/1. sz. alatt minden szombaton ÖLTÖNYVÁSÁR 5.500 Ft-os akciós áron. Zakó: 3.700 Ft, férfi pantalló 1.800 Ft, női kosztüm 4.900 Ft. Nyitva: 9-12 óráig.

***

Felújított MZ TS-125-ös Deluxe motorkerékpár friss műszakkal eladó. Érdeklődni: Rózsa F. u. 7.

***

Gyomaendrődi Körös-Holtgón beépített vízparti telek eladó. Érdeklődni: Békésszentendrési, Fő út 4. sz. Telefon: (06-30) 451-682.

***

Eladó 2 db üvegfal, 120x180 cm-es, nyitható ablakokkal. Érdeklődni: Török Istvánné, Békésszentendrési, Szt. Imre u. 12. sz. alatt egész nap.

***

Használt tollat vásárolnék. Lakatos Éva, Békésszentendrési, Áchim u. 14. sz. alatt egész nap.

***

Deák Ferenc u. 10. sz. alatti 1.000 m²-es területű lakó épület eladó. Érdeklődni: Békésszentendrési, Köröspart u. 5. sz. alatt egész nap.

***

Keresztháton kb. 1.500 négyzetgyömölcsös eladó. Érdeklődni: Békésszentendrési, Tóth Lajos, telefon: (66) 311-543.

Hirdetési áraink

Keretes hirdetések:

- 1/1 oldal: 10.000 Ft (egyszeri megjelenés)
- 1/2 oldal: 5.000 Ft (egyszeri megjelenés)
- 1/4 oldal: 2.500 Ft (egyszeri megjelenés)
- 1/8 oldal: 1.250 Ft (egyszeri megjelenés)
- 1/16 oldal: 800 Ft (egyszeri megjelenés)

A hirdetések egyelőre áfamentesek.

A lapban a lakossági apróhirdetéseket és a gyászkeretes közleményeket, köszönetnyilvánításokat ingyenesen jelentetjük meg!

A Fő utcán lévő kilós bolt ajánlatai:

női-férfi és gyermekruhák, valamint lakástextiliák - függönyök, - sötételők, nagy választékban kaphatók.

Divatos gyöngyvászon női cipők érkeztek!

Várom kedves vásárlóimat!

Szeretettel, gyors, udvarias kiszolgálással, olcsó árakkal várom kedves vásárlóimat!

hétfőtől péntekig 6.00-12.00 és 14.00-17.30 óráig,
szombaton 6.00-12.00 óráig,
vasárnap 7.00-10.00 óráig.

Bencsik István

kereskedő

Békésszentendrési, Szent László u. 20.

A LAPUNKBAN SZEREPLŐ KÉPEK LABORMUNKÁI A

B & B

FOTÓSZALON KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL KÉSZÜLTEK!

Fejezetek Békésszentendrás sporttörténetéből

I. fejezet: A kezdetektől az 1933-as megalakulásig

A sportolás, testmozgás különböző formái - különösen a néhány úri családban (teniszezés, lovaglás) - már az elmúlt században is léteztek községünkben. Társadalmi méretekről azonban ekkor még nem beszélhetünk. A szélesebb néprétegek számára ugyanis az említett sportágak elérhetetlenek, s így úgy mond „úri passziók” voltak.

Az 1900-as évek elejére azonban megérkezik hazánkba is az angoloknál már népszerű, és versenyszerűen is űzött sportág, a „football”, azaz a labdarúgás. Ez társadalmisítja a sportot. Ehhez jószerével elég egy rongy-labda, néhány m² sík terület és a mozgást szerető néhány ember. Ebben az időben sorra alakulnak a fővárosban a klubok, amelyek már a bajnoki pontokért küzdenek egymással. A községünkben dolgozni Budapestre járók és az ideérkező hivatalnokok, tisztviselők hozzák ide a játék alapelveit, kezdetleges szabályait. A sportnak ez a formája hamar népszerűvé válik itt is, s közel mozgalmi alapokat ölt.

Ekkor, az 1920-as évek elején kezdett ringani a békésszentendrési sportmozgalom bölcsője. Elég különös módon. A ringatásban, s így a szervezésben igen komoly szerepet játszott a katolikus és a református felekezet egy-egy, az ifjúság és a lakosság körében is igen népszerű papja. Ők a saját híveik között megteremtették azokat a laza kereteket, amelyek lehetővé tették a szervezett testmozgást, a szabályok közé szorított labdarúgást.

A katolikus oldalon ezidőtájt jön létre a SZ.M.I.S.E. - a Szentendrési Műkedvelő Iparosok Sportegyesülete -, melynek elnöke Lakatos Sándor segédlelkész volt. Mint az egyesület nevéből is kitetszik, az indítóerő és a mozgatórugó a színpad, a műkedvelés volt. Innen indult el az a mély barátság, amely „összehozta” az embereket. Az akkori szeptendrési iparostársadalom ugyanis nagyon összetartó és testvériesen gondolkodó volt. A labdarúgó csapatot is ez jellemezte. Pályájuk a mai Fő út 70-72-74. sz. házak helyén a ma is létező vályogvető-tó partján

helyezkedett el. Ide vonultak a csapat tagjai a mérkőzésekre. Érdekes és figyelemfelkeltő módon tették. A pálya mellett öltöző nem lévén, az iparosokból felöltözve (mezbe, sportszárba) a kispadokkal, ülőhelyekkel a hátukon, de zenekari kísérettel

Az SZMISE első labdarúgó csapata: balról jobbra álló sor: Kiss Imre fodrász, Ruzs Sándor, Virág Gyula, Farkas János, Hettman Imre, Bencsik Mihály, Fazekas Lajos, Bozóki Ferenc (kapus) Bagaméri Sándor, Szilágyi Sándor, Győri Sándor, Virág Károly, Romhányi Béla, Szikra András

és együtt nótázva. Kezdetben utcai cipőben, jobb híján bakancsban rúgták a labdát.

Közel egyidőben ezzel a református oldalon megalakult a MOVE - Magyar Országos Védő Egylet - helyi köre, amely leginkább a tanult embereket tömörítette. Az egyesület elnöke a gyülekezet lelkésze, Marjai Gáza nagytisztelendő úr volt, aki nagy gondolkodó és jó kifejező tehetséggel megáldott, szöszékre termelt ember hírében állt. Nemcsak a sportot szerette, hanem aktívan részt vett a község közéletében is.

S itt most engedjenek meg egy kis kitérőt. Valószínűleg kevesen tudják községünk lakói közül, hogy a fennebb említett lelkész úr szellemi öröksége mellett nap mint nap elsétálunk, anélkül, hogy erről tudnánk. Pedig a tőle származó négysoros versike - mely a Hősök szobrának talapzatán olvasható - méltán tarthat számot arra, hogy emlékezetünkben megőrizzük alkotójának nevét. Íme e négy sor:

„A zászlót vittük mindhalálig

elhulltunk érte mind egy szálig!

Átok arra, ki ezt felejt!

S a szent lobogót porba ejti!”

Most visszakanyarodva a MOVE sportéletére, amely a résztvevők számát tekintve lényegesen szűkebb, ám a sportá-

megszakadt, amikor hivatalnokként Győrbe került. További sorsáról sajnos nincs információ.

Mindkét egyesületet teljes mértékben a lakosság tartotta fenn. Azokból a pénzeszközökből, amelyeket a helyi iparostársadalom adott, illetve amit a különböző körökben (Gazdakör, Népkör, Katolikus kör stb.) megtartott műkedvelő előadásokon bevételként összeszedtek. Mindemellett természetesen szükség volt azon - ma már név szerint föl nem sorolható - megszállott közösségi emberekre, akik különféle apróságokkal segítettek az egyesületeket.

A csapatok élményszámba menő mérkőzéseket, rangadókat játszottak egymással, a szomszédos települések hasonló kezdeményezésű csapataival. A közönség érdeklődése óriási volt! Egy-egy mérkőzés eseményszámba ment, s jó szórakozás nyújtott. A lakosság megszokta, várta ezeket az alkalmakat, a bölcső tehát már önmagától is mozgott. Az igényeket - a bajnokságban való indulás, távolabbi települések csapataival való küzdelem - ezek az egyesületek már egyre nehezebben elégítik ki. Fölmerült egy új, hivatalos alapszabállyal, alapító okirattal rendelkező egyesület megalakításának gondolata. A bölcső tehát ring tovább, hogy a következő fejezetben felálljon belőle a gyermek, a Hunyadi Mátyás Sportegyesület.

Következő számunkban a II. fejezet: Alapítás, alapítók, krónika 1933-1944-ig.

Továbbra is várjuk segítségüket, észrevételeiket! Jó szórakozást, hasznos időtöltést kívánunk!

- mi -

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentendrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Horváth Sándorné, Palotai Gabriella, Molnár Imre, Fabó István, Sinka Csaba

A Szerkesztő Bizottság vezetője: Regős Mátyás

Készült: SZARVASPRESS Bt. Tel./fax: (66) 313-144/29